

Riksdagens protokoll

2005/06:68

Tisdagen den 7 februari

Kl. 13.30 – 15.55

Protokoll
2005/06:68

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 31 januari och den 1 februari.

2 § Meddelande om frågestund

Talmannen meddelade att vid frågestunden *torsdagen den 9 februari kl. 14.00* skulle följande statsråd närvara:

Finansminister Pär Nuder, jordbruksminister Ann-Christin Nykvist, statsrådet Carin Jämtin, statsrådet Sven-Erik Österberg och statsrådet Jens Orback.

3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2005/06:212

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:212 av Chatrine Pålsson (kd)

Ojämlig vård för bröstcancersjuka kvinnor över 70 år

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 20 mars 2006.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 25 januari 2006

Socialdepartementet

Ylva Johansson

Enligt uppdrag

Erna Zelmin

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2005/06:215

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:215 av Elina Linna (v)

Uranbrytning i Sverige

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 24 februari 2006.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresa.
Stockholm den 30 januari 2006
Näringsdepartementet
Ulrica Messing
Enligt uppdrag
Fredrik Ahlén
Departementsråd

Interpellation 2005/06:218

Till riksdagen
Interpellation 2005/06:218 av Rigmor Stenmark (c)
Regeringens rovdjurspolitik
Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 7 februari 2006.
Skälet till dröjsmålet är tjänsteresa.
Stockholm den 27 januari 2006
Jordbruksdepartementet
Ann-Christin Nykvist
Enligt uppdrag
Anders Perklev
Expeditions- och rättschef

Interpellation 2005/06:220

Till riksdagen
Interpellation 2005/06:220 av Sven Gunnar Persson (kd)
Beredskapen i händelse av oljeolyckor
Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 17 februari 2006.
Skälet till dröjsmålet är arbetsanhopning av flera interpellationer och riksdagsfrågor sammantaget med deras komplexitet.
Stockholm den 31 januari 2006
Försvarsdepartementet
Leni Björklund
Enligt uppdrag
Helena Lindberg
Expeditions- och rättschef

Interpellation 2005/06:227

Till riksdagen
Interpellation 2005/06:227 av Sverker Thorén (fp)
Beredskapen i händelse av oljeolyckor
Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 17 februari 2006.
Skälet till dröjsmålet är arbetsanhopning av flera interpellationer och riksdagsfrågor sammantaget med deras komplexitet.
Stockholm den 31 januari 2006
Försvarsdepartementet
Leni Björklund
Enligt uppdrag
Helena Lindberg
Expeditions- och rättschef

Anf. 1 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Jörgen Johansson har frågat försvarsministern vad hon avser att göra för att uppfylla de löften staten gett Arboga för att åter skapa de arbetstillfällen som försvunnit i försvarsanknuten verksamhet.

Interpellationen har lämnats över till mig.

Arboga berördes inte direkt av riksdagens beslut i december 2004 om den försvarspolitiska inriktningen för åren 2005–2007. I Arboga finns Försvarsmaktens logistiks teknikdivisions stab, FM Log, och bland annat delar av ledningssystemenheten. FM Log har 200 anställda i Arboga. Under innevarande år avses verksamheten utökas med ca 40 personer. Utöver detta har Försvarets materielverk, FMV, verksamhet i Arboga. Där finns bland annat huvuddelen av kompetensenheten för teknisk information. FMV i Arboga har ca 100 anställda.

Enligt vad jag erfarit är det inte aktuellt att lokalisera någon ny militär verksamhet till Arboga.

I november förra året redovisade utredningen om lednings- och myndighetsorganisationen inom det militära försvaret, Försvarsförvaltningsutredningen, sitt betänkande. Utredningen skulle se över lednings- och organisationsfrågor, men också materieförsörjningen för att minska kostnaderna för försvaret. Betänkandet har just remissbehandlats, och under våren kommer regeringen att återkomma till riksdagen bland annat avseende framtida utformning av materieförsörjningen.

Jag är medveten om att andelen arbetslösa och personer i konjunkturprogram är relativt hög i Arboga kommun men också att Arboga ingår i den expansiva Stockholm–Mälarenregionen som är Sveriges största arbetsmarknadsregion med en hög tillväxt och dynamik. Närheten till andra kommuner och därmed en större arbetsmarknad är oerhört viktig.

En viktig faktor för att kunna ta till vara på de möjligheter som regionen har tillgång till är goda kommunikationer. Satsningarna på Mälarenbanan, Svealandsbanan och den nya motorvägen mellan Köping och Örebro har förbättrat pendlingsmöjligheterna avsevärt. Arboga har även etablerat sig som en attraktiv boendekommun.

Riskkapitalbolaget Arbustum Invest AB bildades 1997 genom ett avtal mellan Stiftelsen Industrifonden och Volvo Aero AB. Parterna förband sig att tillföra 60 respektive 40 miljoner kronor i riskkapitalbolaget, och aktierna skulle ägas i samma proportioner. Endast en mindre del av de projekt som sökt finansiering hos Arbustum har kommit från Arboga-regionen. Trots det har Arbustum prioriterat företag från Arboga-regionen.

Jag är övertygad om att det är genom att olika aktörer, offentliga och privata, kraftsamlar kring åtgärder i syfte att stärka konkurrenskraften på lokal och regional nivå som de bästa förutsättningarna för en utveckling av näringslivet i Arboga skapas. Ett viktigt verktyg för en långsiktig hållbar regional utveckling är också de regionala tillväxtprogrammen.

Anf. 2 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Herr talman! Jag tackar för svaret på min interpellation.

Av ministerns konstaterande att interpellationen har överlämnats till henne noterar jag en viss tveksamhet för frågan. Jag förstår den eftersom

Svar på
interpellationer

jag har uppfattat att jag har såväl fått fel svar som att det är fel minister som jag debatterar med. Jag hade gärna debatterat det bristande underhållet på våra vägar i Mellansverige med ministern, men det här gäller en fråga om givna löften till arbogaborna om nya jobb. Det är löfte som inte har infriats.

Sedan 1990 har Arboga tappat 40 % av sitt näringsliv. Förlusten av Volvo Aero 1997 innebar att 650 arbetstillfällen försvann. Till dem ska läggas de legojobb som var kopplade dit. Flytten betalades till stor del av staten. Regeringen medgav att staten bidragit med 500 miljoner kronor till flytten från Arboga. Som plåster på såren startade staten och Volvo Arbustum – riskkapitalbolaget. Man satsade 100 miljoner kronor i bolaget. Samtidigt krävde stiftarna en så hög avkastning av det insatta kapitalet att man inte har fått fram några jobb i just Arboga.

När Arbustum lades ned förra året hade inga jobb skapats – efter drygt tio år. Men trots det kvarstår löftet från försvarsminister, industriminister och statsminister vid det tillfället. Frågan är när löftet ska infrias.

Statsrådet säger att det inte är aktuellt att lokalisera någon ny militär verksamhet till Arboga. Frågan är då vad löftena är värda. Är det ett politiskt spel eller finns det en ärlig tanke med de ord som trots allt har uttalats? Jag är väl medveten om att en ministertaburet som över huvud taget inte har varit berörd av frågan inte heller kan komma med de svar som kan tillfredsställa mig eller arbogaborna. Jag förstår statsrådets situation i debatten.

Förra årets försvarsbeslut skapade mängder med problem runtom i landet. Samtidigt skapas en situation som också ger möjligheter. Det är de möjligheterna jag vill diskutera med försvars- eller näringsministern. Arboga har en lång tradition inom försörjnings-, underhålls- och förråds sidan inom försvaret. Fortfarande finns det en kunnig arbetskår i Arboga kring verksamheten. FM Log finns etablerad i Arboga tillsammans med Försvarets materielverk. Utöver det finns många försvarsinriktade företag. Verkstadslokaler, förråd, såväl öppna som slutna, finns tillsammans med ett militärt flygfält inom industriområdet. Förutsättningarna finns alltså för en förädling av verksamheter inför framtidens försvar.

Men huvudfrågan är ändå: Kan man lita på att man från regeringens sida arbetar vidare utifrån de löften man gav?

Jag ska nämna några alternativ som finns i dag för att hjälpa regeringen att uppfylla löftena.

Försvarets förrådsverksamhet ska centraliseras till en plats i landet. De platser som nämns i utredningen är Örebro, Eskilstuna, Nyköping och Norrköping. Trots de löftena finns alltså inte Arboga med i den fortsatta utredningen. Jag tycker att det är rätt uppseendeväckande.

Nu börjar min talartid gå ut, och jag har två alternativ kvar. Men jag kommer att återkomma till ministern med de övriga två alternativen. Jag skulle ändå vilja ha ett förtydligande när det gäller det löfte som trots allt har givits av tre ministrar i samband med flytten från Arboga till Trollhättan av Volvo Aero. Det är en flytt som har inneburit att de arbetstillfällena egentligen i dag inte ens finns kvar i landet.

Anf. 3 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Jag vill börja med att säga att jag är ledsen om Jörgen Johansson upplever att han debatterar med fel statsråd. Jag kan inte heller riktigt förklara denna delning mellan oss. Jag ska ändå förklara utifrån det ansvarsområde och den aspekt som jag har när det gäller frågan.

Jag tror att både Jörgen Johansson och jag är medvetna om att det är ett oerhört viktigt arbete att försöka få en större mångfald i näringslivet och på arbetsmarknaden i ett flertal av Sveriges kommuner. Många av de gamla traditionella arbetena försvinner och nya uppkommer. Detta är något som nästan varje plats i vårt land lever med, har levt med under lång tid och lever med också framöver. Då blir naturligtvis vår förmåga att samarbeta och att investera i forskning och utveckling oerhört viktig. När jag läser om det arbete som har gjorts i Arboga just med viljan att försöka samarbeta med aktörer som har varit stora arbetsgivare på platsen, som till exempel Volvo genom sitt arbete med att gå in i det här investmentbolaget, med statens engagemang, både med regionalpolitiska pengar och kontaktpersoner på länsstyrelserna, och med engagemanget från det lokala näringslivet, att komma med idéer och stötta nyföretagande, så ser jag att här ändå har gjorts ett viktigt arbete som jag också tror bygger gott inför framtiden. Jag är medveten om att det inte alltid har varit enkelt, men just möjligheten att samarbeta och försöka samordna sig tror jag avgör hur väl olika delar av vårt land klarar av att göra de här omställningarna från en struktur till en annan. Det är självklart så att alla arbetsgivare, oavsett om de är privata eller statliga, har och ska ta ett ansvar för de anställda men också för den plats som de eventuellt ska lämna för att man flyttar verksamhet eller för att man lägger ned verksamhet.

När jag tittar på statens utställda löften till Arboga ser jag att vi i olika sammanhang har lovat att FMV till exempel skulle leverera 100 arbetstillfällen, och vi kan konstatera att de levererade 157. Vi har också lovat att Samhall skulle generera 50 arbetstillfällen, och vi kan se att de har genererat 88. I den meningen har staten kunnat leva upp till de löften och åtaganden som vi har gjort. Att staten gör det är naturligtvis oerhört viktigt, både för Arboga och för alla andra kommuner som berörs. Det händer mycket under resans gång med nya projekt som dyker upp som man kan bygga vidare på eller nya idéer som man kan fortsätta att stötta och som man kanske inte såg ett par år tidigare. Att staten har och ska ta ett ansvar för sina medborgare och sina kommuner är alldeles tydligt, och det tror jag också att Sveriges kommuner känner att regeringen gör.

Jag skulle kunna rekommendera Jörgen Johansson att ställa om sin interpellation till försvarsministern. Om den just är utifrån den utredning som har funnits, tänkbara möjligheter och nya sätt att kunna organisera försvaret i framtiden, där Jörgen Johansson har idéer om hur det skulle kunna vändas mot Arboga, är det alldeles korrekt att jag inte är rätt person att svara på de frågorna.

Anf. 4 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Herr talman! Vi är helt överens om det senare. Vi är också överens om att man måste samarbeta när det sker strukturförändringar, för strukturförändringar kommer alltid att ske i samhället. Det gäller att i samband med dem också se möjligheterna. Det är de möjligheterna som jag

nu har försökt sälla fram. Det första exemplet jag tog gällde förrådsverksamheten som nu ska etableras på en plats i landet och där Arboga vore en bra plats, kanske bättre än de regionala tillväxtcentrum som man nu tittar på.

En annan sak är att försvaret nu utarbetar en strategi för framtidens försörjning till det flexibla insatsförsvaret som planeras. Här krävs utveckling av arbetsformer mellan det privata näringslivet och staten. Så kallade OPS-lösningar bör man diskutera, alltså offentligt och privat i samverkan. Det har man utrett från försvarets sida, och det är en bra lösning, såväl för försvaret som det svenska näringslivet. I Arboga finns de privata företagen etablerade, försvaret finns på plats, och framför allt nyckelorganisationen FM Log finns där. Här borde lösningar kunna finnas för att man ska kunna skapa de utlovade jobben till arbogaborna. Dessutom skulle det ge en större inriktning på den civila verksamheten. Jag håller med om att som det var tidigare 40 % av näringslivet i Arboga var försvarsanknutet, i dag 30 %, inte är någon bra mix. Vi behöver ha mera civil verksamhet. Med OPS-lösningar skulle man kunna lägga grunden för det inför framtiden. Det skulle också kunna kopplas till en vidareutveckling av officerare genom att man knyter dem till utvecklingen i företagen och med det också får dem kvar på försvarssidan. Vi har i Arboga ett högskolecentrum med inriktning på språk, religion och så vidare. Detta kopplat till försvarsindustrierna, OPS-lösningarna och de tankar kring insatser som ändock finns i andra miljöer och andra kulturer där man måste ha den bakgrunden skulle man kunna bygga upp här. Det är alltså tre inriktningar där jag tror Arboga skulle kunna vara unikt och kunna nå upp till de krav som såväl regering som staten ställer.

Jag medger att det här inte är statsrådets bord, utan det är ett annat statsråds bord. Jag håller med om att jag bör ställa om interpellationen. Jag kommer att göra det. Men det som jag är mest nedslagen av i det aktuella statsrådets beskrivning av det här är att man från regeringens sida i dag inte har några tankar på några satsningar i Arboga. Där tycker jag att det ser mörkt ut. Den mörka sidan måste vi ändra på. Jag skulle gärna vilja ha en kommentar kring just den meningen i statsrådets svar.

Anf. 5 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Nej, inga direkta satsningar i form av stöd eller paket med riktade åtgärder till Arboga. Vi planerar att fortsätta att följa och leverera den del av löftena som regeringen har utställt när det gäller Arboga, precis som till alla andra kommuner som har fått löften av regeringen om riktade åtgärder. Det finns skäl att titta på Arboga just utifrån det jag nämnde kort i mitt svar, den relativt höga arbetslösheten. Jag vet att arbetsmarknadsminister Hans Karlsson arbetar mycket med att se till att arbetsmarknadspolitiken och de pengar som är avsatta för alla de åtgärder som finns också kommer till de kommuner som har den allra högsta arbetslösheten. Så där pågår ett medvetet arbete mot bland annat Arboga men också många andra kommuner som kanske sticker ut och inom sitt län har betydligt högre arbetslöshet än en del andra kommuner.

Arboga har ändå med sitt geografiska läge möjligheter att verkligen använda kommunikationer och knyta sig närmare andra kommuner. Det är klart att det bådar gott, för näringslivsutveckling och för regeringens kamp mot den höga arbetslösheten. Här finns positiva saker att knyta an

till. Jag tror att man kan hitta flera spännande samverkansprojekt i offentlig och privat regi, där vi kan se att i ett strategiskt arbete runt inte minst ökade krav på säkerhetsfrågor och säkerhetsfrågor i vid mening, att säkra oss mot naturkatastrofer eller händelser vi inte kan förutse, kan vi samarbeta betydligt mer mellan myndigheter och privata organisationer än vad vi har gjort tidigare. Jag föreslår att Jörgen Johansson återkommer till försvarsministern med sina idéer om det. Jag ska också själv prata med försvarsministern.

Anf. 6 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Herr talman! Det låter positivt. Jag ska återkomma. Ja, Arboga ligger bra till i Mälardalen. Vi har bra kommunikationer vägmässigt, och vi har Mäljarbanan och Svealandsbanan. Men man kan då fundera på hur det skulle ha sett ut om vi inte hade haft just de här satsningarna genomförda när det här skedde. Det hade sett än värre ut. Vi kan ändå konstatera att Arboga i dag har Västmanlands högsta arbetslöshet. Vi ligger högt även i ett riksperspektiv. Trots det ligger vi alltså som en form av spindelkommun i kommunikationsnätet. Ibland slår det inte fullt ut, utan det måste till ytterligare åtgärder. Det är dem som vi efterlyser, eftersom vi ser de resurser som i dag står tomma som skulle kunna användas och förädlas i just de här syftena. Det är därför vi har tittat så specifikt på hur det nya försvarsbeslutet är och vilket behovet inför framtiden är, givetvis också på de katastroftankegångar som statsrådet nämner. Även dem har vi varit inne på.

Men, som sagt, jag ska utarbeta en ny interpellation. Den kommer att lämnas in i eftermiddag till kammarskansliet.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på interpellation 2005/06:231 om beredskap vid oljeolyckor

Anf. 7 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Sverker Thorén har frågat mig vilka initiativ jag har tagit efter att Kustbevakningen och Sjöfartsverket den 24 februari 2005 lämnat sin rapport angående behovet av förändringar i fråga om mottagandet av fartyg i nöd. Vidare har Sverker Thorén frågat vilka initiativ jag avser att vidta för att Sverige ska kunna leva upp till kraven i EG-direktivet om inrättande av ett övervaknings- och informationssystem för sjötrafik i gemenskapen.

Jag vill inleda med att framhålla att Sverige redan har genomfört det direktiv Sverker Thorén syftar på, det så kallade sjötrafikövervakningsdirektivet.

Enligt direktivet är medlemsländerna skyldiga att upprätta planer på hur ett fartyg i nöd ska kunna tas emot. Frågan om hur dessa planer ska se ut i praktiken har varit föremål för en hel del diskussioner mellan å ena sidan en rad medlemsstater och å andra sidan EG-kommissionen. Kommissionen anser att medlemsstaterna bör peka ut ett antal namngivna platser längs sina kuster. Sverige och flera andra länder är av uppfattningen att man inte bör namnge skyddade platser. Valet av en skyd-

dad plats bör i stället göras i varje enskilt fall efter det att man har tagit hänsyn till rådande omständigheter som fartygets storlek, last och väderförhållanden som råder.

Den 13 januari 2006 erhöll rådet EG-kommissionens slutliga version av förslaget om ändring av trafikövervakningsdirektivet. Förslaget ingår i det så kallade tredje sjösäkerhetspaketet. Förslaget, som bland annat berör skyddade platser, har remitterats till berörda myndigheter och intresseorganisationer.

Kommissionen föreslår bland annat att medlemsstaterna ska ta fram förteckningar över möjliga skyddade platser. Dessa förteckningar ska skickas till kommissionen och grannmedlemsstater. Det är oklart när rådet och Europaparlamentet kommer att besluta om ändringar av sjötrafikövervakningsdirektivet, men det lär inte ske under innevarande halvår.

Kustbevakningen och Sjöfartsverket inkom i februari 2005 med en gemensam redovisning av regeringens uppdrag att utreda hur möjligheterna att handla effektivt i samband med mottagande av fartyg i nöd kunde förbättras. Myndigheternas konsekvensanalys av de föreslagna ändringarna behövde enligt Näringsdepartementet dock kompletteras. Därför anmodade Näringsdepartementet de båda myndigheterna att komplettera sin redovisning. Myndigheternas komplettering har nu kommit in till Näringsdepartementet och bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Min uppfattning är att vi har ett fullt fungerande system i Sverige för att anvisa ett fartyg i nöd till en skyddad plats. Detta skedde senast i samband med Stena Nautica-olyckan. Vi måste givetvis driva arbetet vidare och utveckla såväl vårt nationella system som IMO:s och EU:s regelverk för skyddade platser.

Anf. 8 SVERKER THORÉN (fp):

Herr talman! Det var Prestigeolyckan 2002 som satte fokus på problemet. En läckande oljetanker drogs fram och tillbaka längs Spaniens kust och kunde inte visas till hamn på grund av att hamnarna kunde avvisa den.

I början av den här mandatperioden sade den nuvarande svenska regeringen att havsmiljöpolitiken var ett prioriterat område.

Efter Prestigeolyckan agerade EU snabbt vad gällde både enkelskrov och det nämnda direktivet om att ordna ett system av nödhamnar.

Folkpartiet har tagit initiativ i kammare och utskott och andra partier har drivit på för att regeringen ska ta ett större ansvar för en proaktiv politik. Vi har bitit oss fast i denna fråga om nödhamnar, som miljöministern och jag har diskuterat tidigare. Miljöministern säger att det som behöver göras är gjort. EU-kommissionen säger att så inte är fallet.

Den utredning, som blev resultatet av att vi har tagit upp frågan i riksdagen, som Sjöfartsverket och Kustbevakningen har lämnat till regeringen säger också samma sak: Vi är inte färdiga än. Jag ska be att få citera vad man skriver om detta problem att man ännu inte har ett juridiskt hållbart funktionellt system för en läckande oljetanker att ta in i hamn till exempel.

”Inledningsvis skall sägas att det som i detta avsnitt kommer att beskrivas som ett problem inte är ofta förekommande. Det är inte heller – om man blickar tillbaka i tiden – ett problem, som hittills på allvar ställts på sin spets. Men rättsligt är det ett problem och det kan med nuvarande

lagstiftning komma att någon gång bli ett reellt problem, som kan leda till att erforderligt skydd för liv, egendom och den marina miljön inte kan ges.

Övervakningsdirektivet ställer, som framgått, krav på att medlemsstaterna skall ha planer med nödvändiga arrangemang och förfaranden så att ett fartyg i nöd omedelbart kan föras till en skyddad plats. I en sådan situation räcker den gällande svenska lagstiftningen enligt Sjöfartsverkets och Kustbevakningens uppfattning inte till för att ständigt och fullt ut säkerställa att nödvändiga åtgärder kan vidtas.”

Jag fortsätter att citera:

”Lagen om skydd mot olyckor stöder således, men inte fullt ut, kraven i övervakningsdirektivet att ett fartyg i nöd skall kunna gå eller föras till en skyddad plats. Problemet är att det är oklart om Sjöfartsverkets och Kustbevakningens räddningstjänstansvar innebär att myndigheterna kan göra ingrepp i en hamninnehavares rätt samtidigt som det är klart att Sjöfartsinspektionen inte har en laglig rätt att tvångsvis bereda ett fartyg tillträde till en skyddad plats på ett sätt, som innebär ingrepp i tredje mans rätt.”

Min fråga till Ulrica Messing kvarstår: Vidhåller ministern att inget ytterligare behöver göras? Jag återkommer i ett senare inlägg till vad som kan göras.

Anf. 9 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Herr talman! Jag hade skickat in en liknande interpellation, men till fel statsråd. Jag tänkte att det här var en miljöfråga, men efter att ha tussat runt i systemet lite grann fick jag förvandla den till en skriftlig fråga till statsrådet Messing i stället. Det handlar om implementeringen av EU-direktivet. Den får jag väl svar på endera dagen.

När jag såg det svar som statsrådet gav Sverker Thorén, som för-tjänstfullt hade skrivit en likadan interpellation, blev jag lite orolig. Det var ju ett förhandsbesked på min skriftliga fråga. Då får jag tillfälle här att kanske fördjupa diskussionen något, som inte är möjligt med den skriftliga frågan.

Kristdemokraterna har i flera år, liksom Folkpartiet, drivit frågan om nödhamnar i motioner och i riksdagsdebatter. Den grundar sig i den väldigt kraftiga ökning av oljetransporter som vi kommer att se de närmaste åren. Bedömningen är en 40-procentig ökning fram till 2017. Det är inga små båtar som tussar runt ute i Östersjön. Ett enda fartyg kan ta 150 000 ton, och fartygsutvecklingen går vidare.

Alla inser vad som kan hända vid ett haveri och ett läckage. Då är det jätteviktigt med de snabba, effektiva åtgärderna, för att minimera skadeverkningarna. Det är just för att snabbt och effektivt kunna minimera skadeverkningar, och förhoppningsvis förhindra att läckage sker på fel ställe, som frågan om nödhamnar har tagits upp på EU-nivå, och där har kommissionen varit ganska tydlig.

Med det svar som statsrådet ger här bedömer jag det så att oklarheter-na kvarstår. Om inte främmande länders fartyg och räddningstjänst vet att ”under de här förutsättningarna går vi dit och under andra förutsättningar går vi till ett annat ställe” för att skydda, kan ju insatsen för att minimera skadorna och effekterna av ett utsläpp försenas. Det finns väl

*Svar på
interpellationer*

alla möjligheter att ange olika alternativ beroende på fartygsstorlek, graden av skada och så vidare.

Enligt uppgifter från Sjöfartsverket i dag, efter telefonkontakter, är Sverige det enda land i Östersjöregionen som inte har pekat ut nödhamnar konkret. Då vill jag, liksom Sverker Thorén, få reda på varför vi inte driver den här frågan starkare och tydligare. Vi måste ju ha stränderna, fiskarna, den biologiska mångfalden i havet, sjöfåglarna och så vidare för våra ögon när vi ser vad som kan hända. Då får inget hålla oss tillbaka eller hindra oss från att göra allt vad vi kan för att mildra konsekvenserna av ett läckage, ett haveri eller en olycka.

Anf. 10 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! På sätt och vis kan man säga, vilket Sverker Thorén också pekade på, att olyckan med fartyget Prestige, som vi alla önskar inte hade skett, nu i efterhand ändå har gett oss anledning att skynda på arbetet, både inom EU och inom IMO, med ökade säkerhetsåtgärder till havs. I den meningen var det bra att vi faktiskt lärde oss något av den olyckan.

Vi vill dock inte se liknande olyckor i framtiden. Det måste vara så att man ställer krav på de olika länderna och deras hamnar att kunna ta emot fartyg i kris. Detta hade vi ingen möjlighet att göra när fartyget Prestige inte fick komma in i en spansk hamn.

Det arbete som nu pågår inom EU med det så kallade tredje paketet, med en rad olika insatser för att öka säkerheten till havs, handlar just om detta: Vilket ansvar har flaggstaterna för fartyg som går under deras flagg? Hur kan man skärpa hamnstatskontrollerna så att vi är säkra på att hamnarna lever upp till de höga ambitioner vi har? Hur kan man säkra att hamnarna tar om hand det farliga avfall som man måste ta emot men som alla hamnar i dag inte tar emot utan en del fartyg dumpar i havet i stället? Allt detta är oerhört viktiga frågor i det arbete som nu pågår, och Sverige är aktivt i de diskussionerna.

Regeringen har också tagit initiativ kring frågan om vilka hamnar man ska få gå in i om ett fartyg hamnar i nöd. Det är regeringen som har bett myndigheterna att utreda just frågan om skyddade hamnar. Det arbete som nu pågår och där vi har involverat våra myndigheter sker alltså på regeringens initiativ.

I den artikel som nu gäller för skyddade platser står det dock inte att man ska namnge hamnarna. Det står bara att medlemsstaterna efter samråd med berörda parter ska utarbeta planer för att i farvatten inom sina jurisdiktionsområden kunna ta emot fartyg som är i nöd. Sverige kan då bestämma sig för att peka ut alla våra drygt 50 hamnar och säga att vår vilja är att alla hamnar ska vara möjliga när det gäller att ta emot fartyg i nöd. Rätt hamn får dock utses den dag det inträffar en nödsituation så att ett fartyg som behöver gå in i en hamn också kommer till den hamn som är mest lämpad att ta emot det.

Jag menar att de rutiner som i dag finns för att bistå ett fartyg fungerar. I dag vet vi vad vi ska göra om ett fartyg hamnar i nöd för att få anvisning till en skyddad plats. Det är Sjöräddningscentralen i Göteborg som har utsetts att vara kommunikationscentral för fartyg i nöd.

Ett aktuellt exempel på att detta också fungerar är det jag nämnde i mitt interpellationssvar, nämligen olyckan med Stena Nautica. Där hade

Sjöfartsinspektionen snabbt en inspektör ombord på fartyget vilken sedan tillsammans med rederiet gjorde stabilitetsberäkningar av fartyget, och man kom gemensamt fram till vilken hamn som var lämplig att gå in i för att söka skydd. Man blev väldigt snabbt överens om att Varbergs hamn var den mest lämpliga.

Jag menar att säkerheten blir som bäst om vi vid varje tillfälle kan ta beslut om vilken hamn som måste ta emot ett fartyg. Jag vill inte hamna i ett läge där vi pekar ut ett antal hamnar och där de andra hamnarna sedan kan säga: Vi behöver inte. Det är klart att det alltid är en risk att ta emot ett fartyg som är i nöd.

Om det arbete som nu pågår i kommissionen landar i att alla medlemsstater måste peka ut hamnar som är beredda att ta emot fartyg i nöd kommer Sverige självklart också att göra det. Jag vill aldrig ha lägre ambitioner än dem vi är överens om i EU eller IMO. Jag tycker att Sverige ska ha högre ambitioner.

Anf. 11 SVERKER THORÉN (fp):

Herr talman! Detta var en signal från ministern till kustbefolkning, näringsidkare på Ölands kust och dem som lever och verkar vid kusten. Vi börjar tala om andra länders skyldigheter och plikter när vi var sist med att lämna in handlingarna till det direktiv vi nu diskuterar och ännu inte har uppfyllt detta. Jag tycker att vi ska göra det vi kan, som andra har gjort. Tyskland och Danmark har utsett nödhamnar och undanröjt juridiska problem.

Gör då alla hamnar möjliga, säger ministern. Då har jag en direkt fråga. Ministern har nu fått samma svar som det som kom för ett år sedan, den 24 februari 2005, från Sjöfartsverket och Kustbevakningen – det ligger nu på ministrerns bord – där man ger konkreta förslag till lösningar så att det ska bli möjligt att göra alla hamnar möjliga, nämligen att det under rubriken Ingrepp i annans rätt i 6 kap. lagen om skydd mot olyckor införs en ny paragraf med innehåll som gör det möjligt att den myndighets räddningsledare som har inlett en räddningsinsats utan hinder av vad som är föreskrivet av ansvar för räddningstjänst får fullfölja den. Det samma föreslås i den lag som handlar om åtgärder mot förorening från fartyg vad gäller Sjöfartsverkets möjlighet att i vilken hamn som helst genomföra dessa åtgärder. Jag vädjar till ministern att säga att detta nu kommer att göras. Det är samma svar som Sjöfartsverket och Kustbevakningen lämnade förra året.

Sedan är det ju inte så enkelt. Det råder hemskt många oklarheter hos kommunerna om vad som är en hamn och vad som inte är en hamn. När ett sådant här fartyg ska dras till kust är det inte bara att lägga det i någon skyddad vik, utan det behöver tillgång till kranar, hamnanläggningar och så vidare.

Jag tycker att det är ett fattigdomsbevis att säga till andra länder vad de ska göra och inte själv redovisa att vi ska göra detta. Vi är sist i raden, men vi kommer att göra det. Jag hoppas alltså på ett positivt svar vad gäller dessa förslag från Kustbevakningen och Sjöfartsverket.

Anf. 12 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Herr talman! Det är gott och väl att Sverige är aktivt när det gäller hamnstatskontrollen och farligt avfall. Det är frågor som vi har tagit upp och varit pådrivande i många gånger, och där vi är eniga.

Statsrådet säger i sitt svar hon absolut inte vill att Sverige ska ha lägre ambitioner än andra EU-länder. Faktum kvarstår dock, enligt de uppgifter vi i dag har fått från Sjöfartsverket, att Sverige är det enda land i Östersjöregionen som inte har pekat ut nödhamnar. Då tycker jag att det vore smart att göra ett arbete där man åtminstone pekar ut olika alternativ – där det är färdigberett och där det finns alternativa lösningar men där nödhamnar är benämnda och utpekade. Och då gäller det inte bara vanliga byggda hamnar, utan det kan också vara naturliga hamnar – trots allt – som lämpar sig för att reda ut ett haveri eller en olycka och se till att få fartyget på rätt köl igen.

Jag hoppas att regeringen och infrastrukturministern också ska komma på rätt köl i den här frågan och se till att vi, liksom de flesta andra länder, har utpekade nödhamnar så att räddningsinsatser kan göras snabbt, effektivt och med stor säkerhet på var de ger bäst resultat.

Anf. 13 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Jag tror inte att vare sig Sverker Thorén eller Sven Gunnar Persson kan hitta något exempel där dagens system inte har fungerat, tvärtom. När olyckor har hänt runt Sveriges kust, men också på internationellt eller danskt vatten, har Sverige varit oerhört aktivt och ringt och bett om att få hjälpa till.

Ni kan inte heller hitta exempel på något område där vi är passiva i dessa sjösäkerhetsfrågor. Tvärtom var det tack vare Sveriges hårda arbete som vi till exempel fick in kravet på isklassning av de fartyg som ska gå i de nordliga vattnen. Vi driver nu frågan om PSSA i Östersjön. Sjöfartsverket leder den tjänstemannagrupp med länder runtomkring Östersjön som förtydligar och konkretiserar det arbetet. Vi är också oerhört aktiva i det tredje sjösäkerhetspaketet när detta nu utformas.

Nu började rådet sin behandling av sjötrafikövervakningsdirektivet för några veckor sedan. Jag har ingen ambition att bryta mot detta direktiv. Jag tycker att vi har varit offensiva och sagt att vi ska ha en beredskap att i varje läge kunna skicka fartyg till den närmaste hamn som har kapacitet att ta emot eventuella fartyg som hamnar i nöd. Jag vill inte att vi ska ha A- och B-hamnar i Sverige när det gäller säkerhetsaspekten. Sedan är det naturligtvis så att alla fartyg aldrig kommer att kunna gå in i alla Sveriges hamnar.

Om vi kommer fram till att förändringar av den artikel som gäller i dag innebär att alla länder ska peka ut namnet på de hamnar som ska ha denna beredskap kommer Sverige också att göra det. Men i dag krävs inte det i artikeln.

Ingen kan gå med en osäkerhet inför det faktum att Sverige tar detta på oerhört stort allvar. Vi vill inte se fler olyckor, typ Prestige. Men vi vill se resultatet att när det händer någonting till havs finns det en beredskap att ta hand om det fartyget snabbt och se till att det kommer in i en skyddad hamn, precis som med Stena Nautica. Det kommer vi att arbeta lika hårt för i framtiden.

Anf. 14 SVERKER THORÉN (fp):

Herr talman! Det är planering för det som inte har hänt som är viktigt. Beredskapen diskuteras i dag på andra ställen i detta hus, och jag blir orolig av det svar jag har fått. Det enda som är säkert i dag är att vi inte lever upp till kraven i EU-direktivet som skulle ha varit infört den 5 februari 2004 vad gäller nödhamnar. Det finns inte utpekade nödhamnar dit ett skadat fartyg ska föras. Och i en nödsituation i dag skulle vi kunna hamna i samma situation som med Prestige, med svart kust som följd.

Kommer Ulrica Messing att medverka till att Sverige snarast får ett fungerande, juridiskt säkert system av nödhamnar som både Kustbevakningen och Sjöfartsverket vädjar om? Frågan kvarstår fortfarande. Jag hör vad Ulrica Messing säger men jag får inte svar på den. Jag uppmanar regeringen att lösa den här frågan omgående.

Anf. 15 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! När direktiven kräver att vi pekar ut ansvariga hamnar kommer Sverige att göra det. Fram till dess kommer vi att ha lika höga krav och ambitioner på alla hamnar.

Det kommer inte att ske att Sjöräddningscentralen i Göteborg förvägrar ett fartyg som Prestige att komma in i en svensk hamn. Vi har högre profil än så med vårt sjösäkerhetsarbete. Vi vet att vårt gemensamma hav inte blir säkrare än vad varje enskilt medlemsland är berett att arbeta för. Vi kommer att arbeta hårt för ökad sjösäkerhet.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Svar på interpellation 2005/06:218 om regeringens rovdjurspolitik

Anf. 16 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Herr talman! Rigmor Stenmark har frågat mig på vilket sätt jag kommer att vidta åtgärder för att få en trovärdig och folkligt förankrad rovdjurspolitik.

Låt mig först erinra om att riksdagen efter förslag i propositionen om en sammanhållen rovdjurspolitik våren 2001 i stor enighet beslutade om en ny rovdjurspolitik. Det övergripande målet är att Sverige ska ta ansvar för att björn, järv, lo, varg och kungsörn finns i så stort antal att de långsiktigt finns kvar i den svenska faunan och kan sprida sig till sina naturliga utbredningsområden. För varg och järv fastställdes etappmål medan det för övriga arter fastställdes miniminivåer.

Jag är helt ense med Rigmor Stenmark om att den förda rovdjurspolitiken måste vara både trovärdig och folkligt förankrad. För mig som jordbruksminister är det dessutom en viktig uppgift att se till att de som lever på landsbygden och som driver verksamhet där ska kunna göra det med goda förutsättningar. Alla människor ska kunna känna sig trygga där de bor och i våra skogar och marker. Rovdjurspolitiken ska, utan att äventyra det långsiktiga bevarandet av våra rovdjur, utformas med respekt för detta. Hänsyn måste alltså tas såväl till tamdjursägare och jägare som till bevarandet av de rovdjursarter som förekommer i Sverige.

I riksdagsbeslutet om en sammanhållen rovdjurspolitik anges att en utvärdering av respektive art ska genomföras när etappmålen uppnåts. Etappmålet för varg är inte uppnått men kan vara det inom något eller några år. Regeringen anser därför att det finns skäl att redan nu påbörja ett arbete med en utvärdering av effekterna. Regeringen anser också att det finns skäl för att även de övriga stora rovdjuren utvärderas på ett motsvarande sätt. Mot den bakgrunden beslutade regeringen för knappt tre veckor sedan om direktiv för en sådan utredning och beslutade samtidigt att ge uppdraget till Hans Jonsson.

Jag vill särskilt peka på att utredaren ska redovisa hur problem och konflikter hanteras och hur de förändrats, föreslå vidareutvecklade former för samverkan mellan olika intressenter och för ökat regionalt och lokalt inflytande. Av mycket stor vikt är också att utredarens arbete ska ske i samråd med berörda intressenter för att han ska kunna presentera förslag som vuxit fram i dialog med intressenterna.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 juni 2007. När uppdraget redovisats kommer det att gå ut på en bred remiss. För människor i områden som särskilt berörs av rovdjursförekomst, liksom för andra medborgare som är engagerade i rovdjursfrågor, kommer det därför att finnas goda möjligheter att både bli informerade om och att kunna delta i diskussioner om utformningen av den framtida rovdjurspolitiken.

Regeringen beslutade för en månad sedan även om en ändring i 28 § jaktförordningen (1987:905) och införande av en ny paragraf i förordningen. Ändringen innebär att ett rovdjur får dödas för att skydda ett tamdjur om rovdjuret befinner sig inom inhägnat område avsett för skötsel av tamdjuret, om det finns skälig anledning att befara att rovdjuret där angriper tamdjur och det inte går att avvärja det befara angreppet genom att skrämja bort rovdjuret eller på annat lämpligt sätt. En ny 36 a § införs i förordningen vilken anger att man inte får flytta på ett dödat rovdjur utan medgivande av polismyndigheten. Det är naturligtvis för att få en rimlig rättssäkerhet. Nu fortsätter arbetet för att hitta ett sätt att förbättra skyddet även för hundar och fåbodbrukets djur när det gäller angrepp av rovdjur.

Den nu genomförda ändringen av 28 § jaktförordningen och direktiven om en utredning om effekterna av rovdjursstammarnas utveckling innebär ytterligare ett steg mot en rovdjurspolitik som ger en god grund för en långsiktig förvaltning av rovdjursstammarna som är väl förankrad hos hela befolkningen.

Anf. 17 RIGMOR STENMARK (c):

Herr talman! Tack så mycket för svaret, jordbruksministern. Jag tycker faktiskt att det är väldigt innehållsrikt. Jag måste erkänna att det nu börjar gå åt rätt håll. Vi har ju diskuterat den här frågan förr. Det har varit många och långa debatter i kammaren om just rovdjurspolitiken. Jag förstår nästan att tålamodet börjar tryta hos jordbruksministern. Men det visar ändå att det har haft effekt, för jag tycker som sagt att det börjar gå åt rätt håll.

Men det som är lite oroväckande och som är anledning till att jag har valt att ställa den här interpellationen är att jag fortfarande känner och att folket fortfarande känner att regeringens rovdjurspolitik inte är trovärdig och inte folkligt förankrad. Den ska bli det, sägs det. Det hoppas jag

verkligen. Det finns i dag inte någon folklig acceptans för att man inte ska få lov att skydda sina tamdjur mot rovdjursangrepp.

Jag är också glad att ministern i svaret tar upp just betydelsen för människor som lever och bor på landsbygden, alla de småföretagare som är absolut beroende av att kunna ha djur. Man har ju djur som levebröd. Man har kor, man har kalvar, man har får och så vidare. Då måste man också få skydda sina tamdjur.

Det finns inte heller någon folklig förankring som accepterar att den man som sköt en varg just för att skydda tamdjuren nu ska avtjäna sitt fängelsestraff. Det är för mig en gåta att regeringen inte omedelbart går till riksdagen och ändrar lagen så att det blir fullt tillåtet att jaga varg både inom och utanför hägn när det gäller att skydda sina tamdjur. Det är återigen en småföretagarfråga. Det är en viktig fråga för landsbygden att få skydda sina tamdjur.

Anledningen till att jag skrev den här interpellationen var också att det fanns ett dubbeltydigt budskap som företrädare för Socialdemokraterna gick ut med i pressen. Man slog ordentligt på stora trumman och basunerade ut att nu ändrar regeringen den riksbekanta § 28 i förordningen och tillåter jakt inom inhägnat område.

Så långt var allt gott och väl. Men sedan kommer det paradoxala. Man ska kunna bevisa att man har skrämmt vargen. Jag har frågat jordbruksministern förr och jag ställer om den frågan: Hur ska man kunna skrämma en varg, ett rovdjur som i sin instinkt har att hoppa på djur som den vill ta. Hur ska man kunna skrämma en varg? Varför ska man ha den passusen?

Jag skulle vilja att man tar bort den passusen, för det står faktiskt skrivet i stjärnorna hur man gör när man ska skrämma ett rovdjur som har som instinkt att döda andra djur. Det är deras natur. Så hur ska man göra, ministern?

I samma tidning som bland annat jordbruksministern hade skrivit under i att man nu skulle ändra § 28 hade den man som är dömd till fängelse uttalat sig. Han var minst sagt skeptisk till regeringens goda vilja att verkligen ändra jaktförordningen till fromma för djurägarna. Han skrev att förslaget kändes som ett försök att blidka folket. Det skulle vara befriande om ministern i dag kunde säga att hon tar bort den här passusen om skrämselåtgärder, för då tar hon verkligen ett steg till för att få rovdjurspolitiken att bli lite mer folkligt förankrad.

Nu har ju den här mannen bett om nåd, och jag tänker egentligen inte lägga mig i den debatten även om jag naturligtvis tycker att han ska få nåd. Jag pratade också med den andra person som är dömd för att vara lagolydig. Han säger att han inte vill begära nåd. Han kan inte se vad han ska begära nåd för. Han tycker inte att han har gjort något fel. Han har bara skyddat djuren, som han har rätt att skydda och som han också bör handla varsamt med.

Anf. 18 LARS-IVAR ERICSON (c):

Herr talman! Så var det dags igen. Det är tredje gången som jag ansluter mig till en interpellationsdebatt om rovdjurspolitik, och än en gång är det vargen som vi ska diskutera. Vi har varit många som har försökt att övertyga ministern i detta ärende. Jag tror att hon har lyssnat till viss del, men ännu återstår det en del saker som måste sägas eller upprepas.

Ministern talar gärna om betydelsen av öppna landskap och betande mular. Det låter kanske bara som fager tal för lantbrukarpåret i norra Värmland. Om inte lantbrukarna har rätt att skydda sina djur i alla lägen, om lantbrukarna fruktar att vargen ska skada familjemedlemmen hunden, om lantbrukarna innerst inne tänker att visserligen har inte vargen gett sig på människor sedan 1800-talet, men kanske ändå – då har dessa lantbrukare anledning att fundera över om det är lönt att hålla beteshagarna öppna. För det är en omöjlighet att se till djuren dygnet runt. Jag tror att det är flera lantbrukare i glesbygderna i Dalsland och Värmland som upplever situationen på det här beskrivna sättet. Jägarna i dessa landskap, och jägarna i Dalarna, undrar också: Var har viltet tagit vägen? Deras stora fritidsintresse har rubbats av vargens härjningar.

Finns det då inte utrymme för varg i Sverige? Jo, förstås, men inte i det antal som vi har i dag. Vargen får finnas, men inte i närhet av tamdjur. I den första vargdebatt som jag deltog i lanserade jag tanken att man skulle kunna ha två jättelika hägn där Sveriges vargar kunde finnas. Det är flera som har skrattat åt den tanken och också tänkt: Vad skulle det kosta? Är det djurvänligt? Men vad kostar vargen i dag? Jag tänker på tamdjurs lidande, landsbygdsbefolkningens rädsla, uteblivna jaktupplevelser, kostnader för vargspanare och vargforskare. Byggandet av ett varghägn eller två skulle också innebära arbetstillfällen för landsbygden. Jag tror därför att detta mitt förslag, som många har skrattat åt, ändå har ett visst stöd från dem som lever i vargens närhet.

Fredagen den 27 januari nämnde jag den utdragna utredningsprocess som nu tycks gälla för rovdjurspolitiken: beslut om utredning, remiss, betänkande och beslut. Jag såg framför mig en lång tidsperiod. Men om vi nu förutsätter att utredningen blir klar till sommaren 2007, när menar då ministern att besluten ska kunna fattas?

Så vill jag också upprepa en fråga som jag ställde den 27 januari och som jag inte fick något svar på. Hur ser jordbruksministern på möjligheterna att låta länsstyrelserna fatta beslut om skydds jakt i stället för att som nu låta Naturvårdsverket bestämma? Är det ändå inte rimligt att besluten ska fattas nära verkligheten och inte från en myndighet som finns långt borta? För oss i Centerpartiet är det en hjärtefråga att besluten ska fattas på rätt nivå och så nära människorna som möjligt.

Anf. 19 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Herr talman! Som redan påpekats är det här en i raden av debatter om rovdjurspolitiken, och det är inte den sista. Det kommer att bli fler debatter tills regeringen tar situationen i de rovdjurstäta områdena på ett sådant allvar att tillräckliga förslag presenteras.

Det här är ju ett tema med variationer, och allteftersom de folkliga protesterna växer letar sig lite nya meningar in i interpellationssvaren. Det skulle vara intressant att lägga upp dem i rad och se hur de har förändrats över tiden. Nu har vi några nya förstående meningar om landsbygdsbefolkningen i det här svaret. Men det är ju otillräckliga åtgärder som kommer, och det inser regeringen själv, när det gäller förändringen av § 28 i jaktförordningen. Därför tillsätter man en utredning. Man kom inte längre nu, på grund av de inre konvulsionerna i regeringssamarbetet kan jag gissa, men möjligheterna för tamdjursägare att skydda sina djur ska utredas ytterligare. Det är en utredning som ska vara klar den 1 juni

2007 och som sedan, som det står i svaret, ska ut på bred remiss. Några ytterligare förändringar, förbättringar, lär alltså inte komma förrän en bit in på 2008 om man ska följa den takt som regeringen brukar ha. Då är det bättre att ta några av de förslag som oppositionen tydligt och klart har lagt fram och drivit här i riksdagen.

Nu börjar ju kritiken också växa internt inom det socialdemokratiska partiet. Nu ska man lugna den genom att tillsätta en jakt- och viltvårdsgrupp minsann, som förkunnas i Dagens Nyheter, på DN Debatt, i dag. Där ska jordbruksministern vara ordförande – gratulerar! Hur man i den artikeln kan undvika att nämna Örebro län som ett av de mer vargtäta områdena kan jag inte förstå.

Jordbruksministern tar upp § 28 i sitt svar. Då vill jag ställa en fråga utifrån uppgifter som jag har fått från en som har hjortar i hägn. Han har frågat Jordbruksdepartementet om förändringarna i § 28 också gäller hjortar i hägn. Men si, det gör det inte. Är det inte rimligt, jordbruksministern, att man ska kunna skydda sina hjortar i hägn på samma sätt som man får skydda exempelvis får, lamm och kalvar? Det är den första frågan.

Jag har också en annan fråga. Den gäller syftet med de förändringarna som aviserats i det fortsatta utredningsarbetet och som förkunnas på DN Debatt i dag. Där går man ju ännu lite längre än i utredningsdirektiven till Hans Jonsson i syfte att lugna opinionen på landsbygden inför valet. Syftet med dessa förändringar är ju att ge bättre möjligheter än vad förändringarna i nuvarande § 28 ger för tamdjursägare att skydda sina djur mot rovdjursangrepp även utanför hägn, vid fåbodsbruk, och att skydda sina hundar.

Som redan sagts här dömdes ju Stig Engdahl till sex månaders fängelse för att han gjort just detta, skyddat sina djur. Nu har han ansökt hos regeringen om nåd. Då vill jag fråga regeringsledamoten Nykvist om hon i regeringskretsen kommer att verka för att Engdahl vederfars nåd.

Anf. 20 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Herr talman! Jag har redan gett uttryck för att regeringen vill ha en ansvarsfull rovdjurspolitik förankrad i hela befolkningen. För mig är det här med trygghet väldigt centralt, att man ska känna sig trygg där man bor, där man verkar, där man kanske har sitt jordbruksföretag, sitt småföretag. Det gäller också när man rör sig i skog och mark.

Vi socialdemokrater lyssnar. Det är ju inte så att det är hugget i sten exakt hur man ska utforma sina system, hur man ska tillämpa sina system.

Vi har ett mål för rovdjurspolitiken som vi vill uppnå. Vi måste då också ha legitimitet för rovdjurspolitiken. Det är på den punkten som jag lyssnar på alla dem som är berörda. Det är också det som har påverkat mig när jag har lagt fram förslag på åtgärder.

Det är uppenbart att vi måste minska konflikterna för att kunna få den här förankringen för rovdjurspolitiken. Samtidigt måste vi vara var-samma med bevarandet. Det här är en balansgång. Det är ett svårt uppdrag.

Det lägger ansvar på mig som minister att inte göra fel saker så att vi inte kan leva upp till de mål som riksdagen har fastställt.

Jag tycker att Sven Gunnar Persson slår in öppna dörrar.

Precis som Rigmor Stenmark säger har mycket gjorts under senare tid. Jag kan upprepa det och därigenom svara på några av era frågor.

Den 1 mars träder en förändring av 28 § jaktförordningen i kraft. Det innebär att man får ökade möjligheter att försvara sina tamdjur inom hägn.

Rigmor Stenmark var lite missnöjd med att man måste skrämma rovdjuret först. För mig är det alldeles naturligt. Det är också det som Naturvårdsverket har framhållit.

Det går att skrämma de här rovdjuren. Det går att skrämma varg.

Jag kan redovisa ett arbete som en forskare – Jens Karlsson – just nu håller på med på forskningsstationen Grimsö. Han arbetar på viltskadecentrum med att förebygga konflikter mellan rovdjur och människa. Ett av hans uppdrag är just att utveckla skrämselfångstgärderna för att göra enskilda vargindivider skyggare.

Det går, och vi håller på att utveckla metoder. Det känns alldeles naturligt att ha med det i lagstiftningen.

Vi har tillsatt en rovdjursutredare som ska titta på ett brett spektrum av frågor för att kunna minska konflikterna. Hans Jonsson har på ett väldigt bra sätt, tycker jag, uttryckt hur han tänker jobba processinriktat. Han kommer inte bara att sitta på sin kammare och sedan lägga fram ett förslag i juni 2007. Han ska jobba med de här frågorna. Jag tycker att han har haft väldigt många kloka synpunkter. Han ska titta på organisation, förvaltning, genetik och ersättningar och han ska titta på hur man förebygger åtgärder.

Jag känner att det också finns frågor som vi måste hantera i det kortare perspektivet. Därför har jag aviserat försök som går ut på att ge ett ökat regionalt inflytande inom de rovdjurstäta områdena. De försöken ska givetvis gå ut på att den som har en hund och är ute i skogen och den som bedriver fåboddrift ska känna att man kan ta ett större ansvar för sina tamdjur.

Exakt hur det ska gå till är jag inte beredd att redovisa i dag. Men det pågår ett skyndsamt arbete inom Regeringskansliet.

Ett antal viktiga åtgärder har vidtagits. Skälet är att vi måste ha en rovdjurspolitik med legitimitet. Jag lyssnar på dem som bor i de närmast berörda områdena.

Anf. 21 RIGMOR STENMARK (c):

Herr talman! Det ska bli jättespännande att följa vilka förslag man kommer med för att skrämma vargen. Jag blev väldigt imponerad av vargen när den satt ute på ett gärde och var på väg in bland de små kalvarna. Jag var inte benägen att gå utanför bilen och försöka skrämma vargen, det måste jag säga. Den lommade i väg efter visst tutande, måste jag erkänna.

I det svar som jag får i dag hänvisar jordbruksministern till den proposition om en ny sammanhållen rovdjurspolitik och det betänkande som följde av den och som antogs av riksdagen 2001. Det är många år sedan.

Vad ministern inte redovisar är att det i det betänkandet fanns en rad reservationer. Det var inte någon enig riksdag som stod bakom regeringen den gången heller. Det fanns redan då konkreta förslag, och just de synpunkter som vi debatterar nu fem år senare fanns redan då.

Tänk om regeringen hade tagit till sig dem. Då hade landsbygdsbefolkningen i dag känt tilltro och man hade haft en balanserad rovdjurspolitik.

Vi som tycker att man ska ha en balanserad rovdjurspolitik tycker att man ska ha rovdjuren också, men det ska vara balanserat. Det ska vara ett mindre antal. Vi från Centerpartiet tycker att man skulle kunna samarbeta i Norden.

Redan då uttalade sig Centerpartiet i en reservation om förutsättningarna för skyddsjakt. Det var Eskil Erlandsson som föredrog detta, och han sade: Jag delar inte regeringens uppfattning att det saknas anledning att förändra de allmänna förutsättningarna för skyddsjakt utan anser att skyddsjakt måste medges vid särskilda fall av lokala olägenheter även om stammen av det aktuella rovdjuret inte nått upp till etappmål eller miniminivå.

Centerpartiet hade ju framfört sina åsikter i en motion och följde upp det med reservationer. Det gjorde även andra oppositionspartier.

De här åsikterna finns alltså kvar. Jag vill framföra till den utredning som regeringen nu tillsatt, och även till den grupp som regeringen har tillsatt, att noga beakta vad som framfördes i oppositionspartierna för rovdjurspolitiken redan 2001.

Vad jag förstår är det en enmansutredning. Jag tycker att den borde arbeta mycket snabbare än vad regeringen inledningsvis har sagt. Man borde inte tillsätta en arbetsgrupp också. Det känns som om man dubbelarbetar. Det kostar ganska mycket pengar för oss skattebetalare.

Det är väl så att man inte kan lyssna på oppositionen. Det hade varit mycket enklare.

Folk borde före valet ändå få veta vad regeringen kommer att ändra på i rovdjurspolitiken. Det hade varit anständigt, om man säger att man ska ha en trovärdig och folkligt förankrad rovdjurspolitik.

Jag anser också att regeringen klart och tydligt borde deklarerat att man tar avstånd från Miljöpartiets åsikt som dess företrädare Åsa Domeij framför i en artikel i DN: Miljöpartiet kommer att stoppa ytterligare lättnader i reglerna för när man får skjuta varg som angriper hundar eller tamboskap utanför inhägnat område.

Jag blir förvånad över den okunskap som Åsa Domeij visar när hon säger "hundar utanför hägn". Det är ju där de oftast finns. Vi kan ju inte hägna in dem också i likhet med Lars-Ivars inhägnade vargar. Det går inte.

Miljöpartiet kommer alltså att stoppa ytterligare lättnader. Jag undrar vad jordbruksministern har för kommentar.

Det här gäller en biologisk mångfald, säger Miljöpartiet. Den ingår i 121-punktsprogrammet.

Därför undrar jag: Vad har jordbruksministern för kommentar till detta?

Anf. 22 LARS-IVAR ERICSON (c):

Herr talman! *Ut desint vires tamen est laudanda voluntas* – även om krafterna saknas är dock den goda viljan berömvärd.

Jag har haft anledning att använda detta latinska citat flera gånger här i kammardebatterna. Så även i dag.

Jag försöker att lita på ministrarnas goda vilja att fatta kloka beslut. Men det skulle behövas mer kraft för att skynda på själva beslutsprocessen, och det skulle behövas en större öppenhet att lyssna på de kloka synpunkter som redan finns i många ärenden.

Dessa rovdjursdebatter har visat att man redan vet mycket om hur en för landsbygdsbefolkningen acceptabel rovdjurspolitik skulle kunna utformas. Lyssna på landsbygdsbefolkningen.

Jag kan tänka mig att glesbygdsborna i Värmland och Dalarna just nu tycker att det är tråkigt att allt går så långsamt. Vargen däremot stortrivs, han förflyttar sig snabbt och lär hinna med många illdåd innan vi får en balanserad verklighetsanpassad rovdjurspolitik.

Anf. 23 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Herr talman! Rigmor Stenmark sitter i bilen och tutar. Och Ann-Christin Nykvist sitter i regeringen och prutar. Hon prutar ned nödvändiga åtgärder till minimala ändringsförslag. I mars kommer § 28 att vara annorlunda. Det är fint, men regeringen inser ju, vilket man ser i utredningsförslagen till Jonsson och i dagens DN Debatt-artikel, att det är helt otillräckliga förslag som läggs fram.

Jag ställde två frågor i mitt inlägg, och jag hoppas att jag ska kunna få svar på dem.

För det första: Är det rimligt att inte få skydda sina hjortar i hägn på samma sätt som man skyddar får, lamm och kalvar?

För det andra: Vill jordbruksministern medverka till att Stig Engdahl får nåd, alltså att den nådeansökan som har lämnats in beviljas?

Anf. 24 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Herr talman! Jag och jordbruksministern har vid ett flertal tillfällen debatterat och diskuterat denna fråga. Och vi har hittills inte lyckats bli riktigt överens. Men jag konstaterar att jordbruksministerns förflyttning ändå går åt det håll där vi möjligen skulle kunna bli överens längre fram i tiden. Problemet är att jordbruksministerns senfärdighet gör att människor som drabbas och påverkas av bristerna i djurpolitiken blir oerhört bekymrade över att det ska ta så lång tid.

Det är inte obekant att det fanns och finns ett redan färdigt förslag när det gäller § 28 som inte är inskränkt till att gälla bara inhägnade djur. Det lades fram av en rovdjursutredning 1999. Det är alltså sju år sedan.

Den här frågan har lyfts fram inte bara av mig utan även av Moderaterna generellt, och vår partiledare gick för någon månad sedan ut i fråga om detta. Då började det uppenbarligen att brännas en aning. Och sedan fick frågan ökad intensitet. Då kommer det ändå ett förslag. Och jag har sagt många gånger att det inte är så märkvärdigt att ändra § 28. Det kan regeringen faktiskt göra i princip varje torsdag eftersom det är ett rege- ringsbeslut. Det behövs inget riksdagsbeslut.

När förslaget äntligen kommer är det en halvmesyr, och människor har år efter år upplevt att inte någon i ansvarig ställning i regeringen har lyssnat på dem.

Men uppenbarligen har det hettat till ordentligt. För helt plötsligt tillsätter jordbruksministern en utredning. Och det kan naturligtvis betraktas som en taktisk fint för att lyfta bort frågan och kunna hänvisa till en utredning så att man åtminstone klarar sig över valet. Jag påstår inte att det

är så, men det är oerhört lätt att tro att det ligger någonting i vad jag nu säger.

Och som om detta inte vore nog kan man i dagens DN läsa att det har bildats ytterligare en grupp när det gäller denna fråga. Och det är om något ännu mer utstuderat eftersom man då kan hänvisa till olika grupper beroende på vad de kommer fram till och den vägen kanske klara sig ytterligare någon månad från att ställas till ansvar.

Jag ber om ursäkt för att jag kom in sent i denna interpellationsdebatt. Men jag tror att det är oerhört många som i dag undrar: Vilket förhållande är det mellan den i dag aviserade gruppen och den tidigare tillsatte enmansutredaren Hans Jonsson? Det skulle vara otroligt intressant att få veta. Eller litat inte jordbruksministern på sin tidigare tillsatte utredare Hans Jonsson? Någon hund – eller något rovdjur – är begravd i detta. Det är säkert.

Anf. 25 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIK (s):

Herr talman! Jag håller med Rigmor Stenmark om att vi ska ha en balans i rovdjurspolitiken. Den ska vara hållbar, den ska vara trovärdig, och den ska vara förankrad hos hela befolkningen.

Rigmor Stenmark ställde en fråga om samarbete med andra länder. Jag kan tro att Rigmor Stenmark då tänkte främst på Norden. Men jag vill också erinra om att det finns någonting som heter Bernkonventionen som Sverige också måste ha respekt för och som vi måste beakta, vilket också påverkar vårt förhållningssätt och hur vi också ska gå vidare för att få denna trovärdiga rovdjurspolitik.

Det har här framförts många synpunkter på hägn, och frågan om hägn är intressant. I första hand ska vi försöka förebygga konflikter mellan människa och rovdjur. Och då är ett sätt att ha hägn. Jag tycker nog inte som Lars-Ivar Ericson att vi ska ha hägn för vargarna. För mig är det mer naturligt att ha hägn för tamdjur. Och här finns ett utrymme för den som vill skaffa sig ett rovdjursäkert stängsel att också få en ersättning för den extrakostnad som det medför.

Då kommer jag också in på frågan om hjortarna som jag har fått två gånger. Jag ska därför svara på den detaljfrågan i sammanhanget. Det har inte varit ett problem hittills med hjortar, och det har inte redovisats som ett problem. Hjortar är ju vilda djur, och vi skiljer på tamdjur och vilda djur. När man bygger dessa hägn kanske man bygger på ett sådant sätt att man inte får dessa problem. Men det är inte något som har lyfts fram. Är det ett stort problem ska vi givetvis titta på den delen. Renen är ett tamdjur, och om renen finns i ett hägn, med den definition som vi har i denna paragraf, så omfattas den av denna ändring av § 28.

Det verkar också som om det finns en stor oro för den grupp som det socialdemokratiska partiet har gett offentlighet åt i dag. Jag tycker att ni blandar ihop korten. Jag är jordbruksminister i en socialdemokratisk regering. Jag tillhör också det socialdemokratiska partiet. Och inom ramen för det partiet har vi ett antal aktiviteter och ett antal grupper. Jag ska leda en grupp som ska jobba särskilt med jakt- och viltvårdsfrågor för att också föra en diskussion i partiet om hur vi ska se på dessa frågor och hur vi ser på framtiden. Det är inget konstigt i det. Och, Rigmor Stenmark, det är ingenting som skattebetalarna står för, utan det är en intern partigrupp som vi i dag har gett offentlighet åt.

Prot. 2005/06:68
7 februari

Svar på
interpellationer

Jag lyssnar. Det ska också Hans Jonsson göra. Jag menar att när man fattar beslut som rör en sådan här viktig bevarande fråga måste man ha ett bra underlag. Det är klart att man kan fatta beslut varje torsdag. Men vad är det för beslut om man inte har ett bra underlag när man fattar det?

Vi får en väsentlig ändring den 1 mars när det gäller jaktförordningen. Vi arbetar med att kunna ha försök i de rovdjurstäta områdena som innebär att den som är ute med hund i skog och mark och den som har sina tamdjur utanför hägn ska kunna ta ett större ansvar för dessa djur. Och vi har en utredare som ska ha en process där han försöker lösa konflikter och som ska redovisa sina resultat i juni 2007.

Jag tycker att detta visar att vi tar denna fråga på stort allvar.

Anf. 26 RIGMOR STENMARK (c):

Herr talman! Något som vi är överens om är att det behövs en förändrad rovdjurspolitik. Och den enda garanten för att det verkligen ska bli det är att vi får en ny regering. Det framgår mycket tydligt och klart i dag.

Det är intressant att gå tillbaka till det betänkande som antogs 2001 om en sammanhållen rovdjurspolitik. Redan där deklarerar man från oppositionen:

”Enligt vår mening måste en mycket central del av rovdjurspolitiken vara människans möjlighet att skydda sig själv och sin egendom vid rovdjursangrepp. Det är inte rimligt att, när ett tamdjur angrips av rovdjur, det saknas möjlighet att, utan beslut av myndighet, ingripa innan djuret har skadats eller dödats. De regler för skydds jakt på stora rovdjur som gällde fram till år 1990 bör därför återinföras omgående och utformningen av 28 § jaktförordningen förändras, förbättras och förtydligas så att möjlighet till skydds jakt i sådana situationer och utan myndighets beslut införs. Reglerna bör utformas så att det blir tillåtet att döda angripande rovdjur i anslutning till angrepp på tamdjur. Erfarenheter från Norge visar att den oro som finns för att en sådan utvidgning av skydds jakten skulle leda till ett alltför stort antal skjutna rovdjur är överdriven.”

Det uttalandet fanns alltså redan 2001. Det behövs en ny regering, en garant, för den socialdemokratiska jordbruksministern vill inte i dag ta avstånd från det realistiska som samarbetspartnern Miljöpartiet har uttalat i frågan.

Anf. 27 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Herr talman! Jordbruksministern lämnade ett antal svar och undanflykter. Hon nämnde bland annat Bernkonventionen. Den går att tolka på olika sätt ska jag bara be att få upplysa jordbruksministern om, och andra länder har förmågan att tolka den på ett för deras nationer mer flexibelt sätt än vad den svenska regeringen har. Bara av det skälet finns det ju anledning att vi byter regering.

Vidare säger jordbruksministern att javisst, man får ersättning för hägn. Det kan ju folk till och med tro är sant, men man får ingalunda full ersättning. Jag hoppas att ministern kan vidimera att så inte är fallet att man får hundra procents ersättning.

Ministern säger vidare att det har tagit sju år att ändra § 28. Det är för att hon vill göra sken av att det är en regering som vill skaffa sig ett bra beslutsunderlag. Det är klart att om det tar sju år att ta fram ett beslutsun-

derlag och komma fram till att man ska kunna få ingripa mot rovdjur som angriper djur innanför hägn, då blir jag sällsynt bekymrad över regeringens beslutsförmåga över huvud taget, mycket bekymrad.

Sedan noterar jag att vi inte får något riktigt tydligt besked om vad det är för internt förhållande mellan den interna partigruppen, som man gör stort buller och bång av i DN i dag, och Hans Jonsson. Det är fortfarande lite otydligt. Jag har inte riktigt förstått vad skillnaden är, men det kanske är meningen att det ska vara dimridåer.

Jag konstaterar också att lodjur har angripit hjortar innanför hägn. Ministern säger att detta inte är något problem, men det är det ju uppenbarligen. Återigen visar regeringen att den inte är verklighetsanknuten.

Vi moderater menar att tamdjur är alla djur som människor har i sin tjänst på ett eller annat sätt. Där drar vi gränsen. Drar ministern samma gräns?

Anf. 28 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Herr talman! Jag kan fatta mig mycket kort.

Den socialdemokratiska regeringen vill föra en ansvarsfull rovdjurspolitik som är förankrad hos hela befolkningen. För mig handlar det inte bara om att ha möjligheter till skydds jakt, utan det handlar också om att kunna förebygga. Jag är väldigt besviken på att högeralliansen över huvud taget inte diskuterar de frågorna. De är viktiga. Det är också ett sätt att undvika de här konflikterna.

Jag har här redovisat väldigt tydligt hur jag ser på möjligheten att använda skydds jakt. Vi har skydds jakt i dag. Vi har skydds jakt på enskilda individer. När det gäller lodjur har Naturvårdsverket nyligen beslutat om vad vi kan kalla för avlysnings jakt. Det som jag har arbetat med när det gäller § 28 är skydds jakt utan myndighets beslut där den enskilde direkt tar beslut. Och jag tittar vidare på vad vi kan göra för att ge ett ökat regionalt inflytande och också ge den enskilde tamdjursägaren möjlighet att skydda sina tamdjur.

Sedan finns det förstås också en annan sida av saken, och det är vad man gör när olyckan har varit framme och de ersättningssystem som vi har. Också där är det viktigt att länsstyrelserna hittar former för att hjälpa den enskilde genom att snabbt utreda hur skadan ska kunna ersättas och se till att ersättningen blir rimlig.

Regeringen för en ansvarsfull rovdjurspolitik som ska vara förankrad hos hela befolkningen.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på interpellation 2005/06:219 om behovet av ett ökat antal flyktingplatser

Anf. 29 Statsrådet JENS ORBACK (s):

Herr talman! Maria Hassan har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att alla kommuner ska skriva avtal med Integrationsverket om flyktingmottagande.

Integrationsverket har ansvaret att teckna överenskommelser om flyktingmottagande med kommunerna i landet, och verket har, som Maria Hassan anger, 173 överenskommelser. Av dessa fortsätter 166 att löpa under 2006. Verket bedömer också behovet av introduktionsplatser inför varje år. Det bör understrykas att en överenskommelse om flyktingmottagande inte är en förutsättning för att en flykting ska kunna bosätta sig i en kommun eller att en kommun ska kunna få den statliga ersättningen för varje enskild individ. Som exempel kan nämnas att Göteborgs kommun under många år avstått från att ha någon överenskommelse. Kommunen var samtidigt näst största flyktingmottagande kommun i landet under 2005.

Enligt regleringsbrevet för 2006 ska Integrationsverket anvisa en plats i en kommun som kan erbjuda bra introduktion. Vid bedömningen om en kommun ska tillfrågas om att teckna en överenskommelse är det viktigt att väga in såväl möjligheterna att få arbete och utbildning som att få en bra bostad. Av det skälet är det inte självklart att Integrationsverket ska ha överenskommelser med alla kommuner i landet.

Under det senaste året har antalet asylsökande som fått uppehållstillstånd minskat. Antalet introduktionsplatser som Integrationsverket har överenskommelser om täcker väl ett behov som motsvarar 2005 års mottagande. Den tillfälliga lagen om ny prövning av avvsnings- och utvisningsbeslut innebär ett ökat behov av platser. Betydligt fler än vad som tidigare beräknats väntas få uppehållstillstånd under 2006. Det är dock som Maria Hassan säger ännu oklart hur många det kommer att bli. För att säkra det ökade behovet har Integrationsverket kontaktat de kommuner som har en löpande överenskommelse med en begäran om ett ökat mottagande under 2006. Verket kommer också att kontakta ca 80 kommuner som i dag inte har någon överenskommelse. Det gäller nya kommuner som har bedömts ha förutsättningar för ett bra flyktingmottagande med hänsyn till sysselsättnings-, utbildnings- och bostadssituationen.

I Stockholms län har Integrationsverket överenskommelser med 20 av länets 26 kommuner utöver Stockholms kommun. Av ett tjugotal kommuner med rimligt pendlingsavstånd till Göteborg har verket överenskommelser med cirka hälften av antalet. Dessa kommuner utgörs av de större kranskommunerna till Göteborg, medan de som inte har avtal är skärgårdskommuner eller mindre inlandskommuner. Flera av de kommuner som inte har en överenskommelse runt såväl Stockholm som Göteborg kan komma att ingå bland de kommuner som Integrationsverket nu kommer att kontakta.

Det är angeläget att samarbete och samverkan kring introduktionen inom och mellan regioner och mellan kommuner utvecklas för att öka förutsättningarna för såväl bra bosättning som möjligheter till arbete och utbildning. I budgetpropositionen för 2006 har medel anvisats för utveckling av regional samverkan för att effektivisera introduktionen. Regeringen kommer inom kort att fatta beslut om att uppdra till Integrationsverket att samordna ett utvecklingsarbete för att stärka och utveckla samverkan på regional och lokal nivå i detta syfte.

Integrationsverket ska löpande rapportera om utvecklingen av arbetet med att teckna överenskommelser om introduktionsplatser samt hur bosättningen i kommunerna fortgår och ange eventuella hinder. Regeringen har genom detta försäkrat sig om en redovisning av hur arbetet

med att ordna bosättning och möjlighet till bra introduktion bedrivs och fortskrider.

Det är min bedömning att Integrationsverket nu vidtar nödvändiga åtgärder för att möta det ökade behovet av introduktionsplatser under 2006 och att de kommuner som verket har en dialog med är kommuner som har förutsättningar att erbjuda en bra introduktion. Jag följer dock noga utvecklingen på området.

Anf. 30 MARIA HASSAN (s):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för ett utförligt svar. Integrationsverket beräknar behovet av introduktionsplatser i år till 20 000. Men frågan som jag väcker i interpellationen är av djupare innebörd än så och handlar inte endast om ett antal introduktionsplatser.

Det är riktigt som statsrådet säger att det inte är ett självändamål att sluta överenskommelser med alla kommuner. Målet är att hitta kommuner som kan erbjuda bra förutsättningar för en riktigt bra start för nya svenskar.

Erfarenheterna visar att integrationsprocessen är smidigare, går snabbare och är mindre kostsam för samhället och individen i de kommuner där det finns hög sysselsättningsgrad, goda bostäder och individanpassad utbildning.

Jag är inte ensam om att undra varför det bland de kommuner som i dag inte har överenskommelser med staten finns just kommuner som har goda, och till och med mycket goda, förutsättningar att ge en bra etableringsstart för nya svenskar.

Integrationen är en mycket tacksam fråga när det gäller att fånga politiska poänger. Men hittills har diskussionen som pågått här i kammaren varit på en mycket teoretisk nivå, särskilt från oppositionen. Vi har inte hört några patentröslösningar i integrationsfrågan.

I mitt län, Stockholms län, finns det flera kommuner som inte har slutit överenskommelser, bland annat Täby och Danderyds kommun. Om vi tittar på de förutsättningar som just Danderyds kommun har är till exempel arbetslösheten under 1 %. Medelinkomsten är 393 000, och i riket ligger genomsnittet på 245 000. Av alla kommuner i Stockholms län har Danderyd högst disponibel inkomst per capita. Man har hög sysselsättningsgrad – över 80 % – och det lägsta ohälsotalet i länet. Jag har uppgifter från 2003, men jag tror inte att det har förändrats något. Man har en hög utbildningsnivå.

Samtidigt bör man nämna att Botkyrka kommun har länets lägsta disponibla inkomst per capita och det högsta antalet invånare med utländsk bakgrund.

Det är naturligtvis en berättigad fråga varför Danderyds kommun, som är styrd av moderata politiker, inte kan visa en riktigt bra integrationsmodell för oss.

Anf. 31 Statsrådet JENS ORBACK (s):

Herr talman! Jag tycker att det är en viktig fråga som Maria Hassan reser. Nu företräder inte jag Danderyds kommun, men jag har också i mina debatter uppmärksammat att flyktingpolitiken handlar om solidaritet med de människor som behöver skydd i vårt land. Många partiföreträdare har också talat i denna kammare om en allmän amnesti.

Prot. 2005/06:68
7 februari

Svar på
interpellationer

Under det närmaste året kommer vi att ha en betydligt större mottagande i den här särskilda prövningen. Det är kanske några tusen till som kommer att få möjlighet att stanna i vårt land. Vi talar om kanske 25 000, och då är det 7 000 i den reguljära prövningen och 16 000–18 000 som får den särskilda prövningen. Det här ställer naturligtvis extra krav på vårt mottagande. Därför är jag mån om att också Integrationsverket nu har kontakt med dem man har överenskommelser med men också vänder sig till dem som man inte har någon överenskommelse med.

Maria Hassan lyfter fram Stockholm, och i Stockholms län kan man se att till exempel Danderyd, Ekerö, Täby, Vaxholm och Österåker inte har något avtal med Integrationsverket.

I vår budget har vi också avsatt pengar för att få mer av regionalisering i vårt mottagande. Där förväntar jag mig också att Integrationsverket kommer att vara en drivande part. Med regionalisering menar jag att kommuner i ett län i mycket större utsträckning måste gå samman när det gäller att få bra introduktion i arbete, i praktik, i rehabilitering och i utbildning. Om vi har utbildningsbehov i en kommun och likartade behov i en annan kommun får vi många bra synergieffekter.

Jag tror att jag nöjer mig med detta.

Maria Hassan tar upp en väldigt viktig signal. Jag hoppas att den går vidare ut över landet. Flyktingpolitik är inte någonting som man bara kan tala om. Man måste också visa i handling vad det innebär.

Anf. 32 MARIA HASSAN (s):

Herr talman! Integrationsfrågan handlar om solidaritet och det samhälleliga ansvaret. Vi som bor i invandrartäta områden med 100 olika kulturer integreras redan i dag i full fart. Men det ligger i samhällets intresse att majoritetsbefolkningen är med i processen, annars lyckas vi aldrig att nå gott resultat när det gäller integrationen.

Statsrådet och jag har inte skilda uppfattningar i den frågan. Men det vore intressant om de politiker som brukar vara väldigt högljudda i integrationsdebatten tog åt sig detta och tog det samhälleliga ansvaret och förde debatten med sina egna politiker.

Jag tackar statsrådet för debatten och hoppas att vi återkommer till den här frågan.

Anf. 33 Statsrådet JENS ORBACK (s):

Herr talman! Låt mig avsluta med att kort säga att i den här kammaren har vi kommit fram till en ordning där vi inte ska bestämma var människor ska bo i vårt land när de har fått uppehållstillstånd. Men jag vill samtidigt säga att vi söker incitament för att människor ska bosätta sig i ett område där möjligheterna till sysselsättning och utbildning är så bra som möjligt och där man kan kombinera det med en bra bostad.

Sedan hoppas jag också att vi i den här kammaren, inte minst när vi har oppositionen närvarande, kan diskutera mer om vad vi ska göra för att förstärka den integrations- och storstadspolitik som vi har varit med om att driva. I det arbetet hoppas och vet jag att Maria Hassans röst också är viktig.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 34 Socialminister BERIT ANDNOR (s):

Herr talman! Per Westerberg har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att låta kommunerna solidariskt finansiera stödet och servicen till de handikappade samt när jag avser att vidta dessa åtgärder.

Arbetet i regeringen är så fördelat att det är jag som har ansvaret för handikappolitiken samt LSS, det vill säga lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Statsrådet Sven-Erik Österberg har ansvaret för utjämningsystem som utjämnar kostnader mellan kommuner, bland annat utjämningsystemet för kostnader enligt LSS.

Då Westerberg ställt frågorna direkt till mig utgår jag från att han vill diskutera dessa med utgångspunkt från ett handikappolitiskt perspektiv och LSS. Vid frågor kring utjämning och utjämningsystem rekommenderar jag Westerberg att vända sig direkt till statsrådet Österberg.

Kommuner och landsting har sedan LSS började gälla haft möjlighet att träffa avtal om kostnader. Det har de fortfarande. Detta regleras på olika sätt i LSS. Det finns även regler för avtal i lagen om införande av LSS som fortfarande gäller. Kostnadsutjämningsystemet för verksamhet enligt LSS har inte inneburit någon ändring i dessa avseenden.

Människor med omfattande funktionshinder som behöver insatser enligt LSS ska i första hand få dessa i sin hemkommun. Där är de bekanta med omgivningen och där har de också sitt naturliga nätverk. Detta är självklart, och det skulle vara en enkel regel om det inte vore så att det ibland måste kunna göras undantag. Det kan till exempel finnas perioder i livet när personer med komplicerade funktionshinder kan behöva mycket speciella insatser som inte finns i hemkommunen eller när det behövs särskilda insatser i en annan kommun i avvaktan på att hemkommunen utvecklar motsvarande stöd. Då erbjuder lagen en möjlighet att träffa avtal om kostnadsansvar för stöd- och serviceinsatser med den andra kommunen eller med en enskild vårdgivare i den andra kommunen. En förutsättning är dock att det finns särskilda skäl. Det förutsätter även att personen i fråga går med på att vistas i en annan kommun utan att flytta.

Det borde vara en självklarhet att kommuner som inte klarar av att ge beviljat stöd på hemmaplan ska betala för stöd som ges på annat håll, även om en person enligt folkbokföringsregler måste vara folkbokförd i en annan kommun.

När utjämningsystemet började gälla kom det trots allt signaler om att avtal började sägas upp. Och det var ju inte direkt några resurssvaga kommuner som hamnade i hetluften.

För att få mer fakta på bordet gav regeringen Socialstyrelsen i uppdrag att titta närmare på problemet. De redovisade uppdraget i början av december 2005. Jag kan konstatera att även om det sagts upp ca 550 avtal för vuxna så är företeelsen förhållandevis marginell. Av 20 000 vuxna som bor i särskilda boendeformer, fanns det i juni 2005 avtal för ca 4 %. Antalet personer som drabbats negativt är ett 20-tal.

Men även om företeelsen är marginell och endast ett fåtal personer med funktionshinder har drabbats negativt av detta så är det allvarligt. Jag vill inte förringa detta. Jag vill snarare understryka vikten av att

*Svar på
interpellationer*

kommuner följer lagen och dess intentioner så att människor med funktionshinder kan använda sina krafter till annat än att hävda sina rättigheter.

Kommuner ska ta ansvar för sina medborgare när det gäller stödet till personer med funktionshinder lika väl som stödet till andra kommun-medborgare. Vi ska följa våra handikappolitiska mål som står för jämlikhet, för delaktighet i samhällslivet, för integrering och mångfald.

Det är också viktigt att vi har ett utjämningsystem som ger kommuner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att bedriva sin verksamhet trots skilda behov och förutsättningar. Jag är medveten om att det nu gällande kostnadsutjämningsystemet för verksamhet enligt LSS har vissa brister. Regeringen har därför den 26 januari 2006 beslutat att tillätta en särskild utredare för att följa upp och se över systemet.

Anf. 35 Förste vice talman PER WESTERBERG (m):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret på mina frågor.

Det här är som bekant ingen marginell företeelse utifrån ett mänskligt perspektiv. Det finns ett antal utomordentligt utsatta människor i det svenska samhället som får väldigt illa. Det finns alltså stor anledning att se till att så inte får vara fallet. Det som sker är ingen hemlighet. Vi har ett antal personer som enligt LSS-lagen behöver utomordentligt stort stöd, många gånger via kontinuerligt femskift, där kostnaderna uppgår till många miljoner per person, och där personerna många gånger mår väldigt mycket bättre av att vara i väldigt lugna miljöer som ofta innebär placeringar på hem i landsbygdskommuner, ofta med ganska svag sysselsättning dessutom.

Det problem som uppträder är att alla socialförvaltningar i alla kommuner är hårt pressade. Många av de här små landsortskommunerna, av vilka ett antal finns i min egen valkrets – för övrigt borgerligt styrda – kommer i en situation där man vill mantalsskriva personer, inte från mottagande kommuner utan från de kommuner de kommer ifrån, i den nya kommunen och därmed skjuta över ansvaret på de enskilda småkommunerna. I min valkrets, Sörmland, rör det sig framför allt om Vingåker, Flen och Gnesta, där det är fråga om att om detta går igenom, det vill säga om man kan skjuta över dessa personer till mantalsskrivning i dessa kommuner, så medför det kommunalskattehöjningar på 1–2 kr. Jag vågar säga att risken är mycket stor att man med alla medel från alla politiska ingångar försöker undvika att få den här typen av hem där – av rent ekonomiska skäl.

Det här är en utomordentligt otäck och otrevlig situation. Det är fullständigt oacceptabelt att ett antal människor som behöver starkt stöd, och där även de anhöriga många gånger får mycket illa, inte ska kunna få vården på den plats där de bäst behöver den, utan att detta i stället kommer att bli någon form av ovärdigt svartepetterspel mellan olika kommunala förvaltningar i olika delar av landet.

Jag träffade i min hemstad senast på ett fall med en person som egentligen inte kunnat gå ut utan huvudsakligen levt bakom en och samma dörr under ett par års tid i och med att mottagande kommun, i det här fallet en kommun i södra delen av Stockholm, vägrade ta emot inför risken för mantalsskrivning och därmed överskjutning av kostnader.

Jag har tagit del av de utredningsdirektiv som regeringen har antagit och även publiceringen av den utredare som har tagits fram här. Men jag ser ändå inte att det finns någon snar lösning på problemet för dessa gravt funktionshindrade personer, utan det är snarast en ganska långsiktig genomgång på 1–2 års tid. Dessutom handlar det återigen om ekonomiska mekanismer där socialförvaltningar som är pressade ånyo ska försöka komma överens om hur man ska hantera de här fallen. Jag tycker inte att det, vare sig på kort eller lång sikt, förefaller komma att bli en tillfredsställande lösning. Då talar jag inte i första hand om lösningen för kommunerna utan för de anhöriga och de mycket gravt funktionshindrade personerna. De är inte många, men ändå väsentliga. De far verkligen illa, och vi har anledning att bry oss om dem och skapa en bra lösning för framtiden.

Tror verkligen statsrådet att den här utredningen kommer att lösa problemen, att socialförvaltningarna framdeles kommer att komma överens och att man därmed skulle kunna få bästa möjliga vård för dessa personer på bästa plats?

Anf. 36 Socialminister BERIT ANDNOR (s):

Herr talman! Även jag upprörs av de beskrivningar av konflikter som finns mellan kommuner. Det är ju det som det handlar om: Det är kommuner som inte kan komma överens, och det leder till att människor hamnar i kläm, människor som behöver stöd och service i stor omfattning – kanske inte vård, men däremot drägliga livsvillkor.

Som jag sade i mitt svar är utgångspunkten att alla människor har lika värde, att alla människor ska ha en möjlighet att leva som vem som helst i samhället. Ingen människa är mindre värd än någon annan, därför att de grundläggande behoven är ju desamma, och varje individ ska respekteras. Det är också viktigt att skilja på det stöd och den service som en enskild person behöver för att leva ett bra liv. Det är ett särskilt beslut. Sedan finns det en civilrättslig reglering mellan kommuner i de fall då man inte på hemmaplan eller av andra skäl inte kan genomföra en god service till den enskilda personen.

Särskilt upprörande är det, tycker jag, att det är väldigt välbärgade kommuner som ägnar sig åt detta som kan betecknas som social dumpning, att man säger upp avtal, att man sätter enskilda personer i ett mycket utsatt och rättsosäkert läge, där man inte tar hänsyn till den enskilda personens rätt enligt lag utan ser detta som en fråga enbart om pengar och en diskussion mellan kommuner. Det tycker jag är upprörande.

De kommuner som framför allt har hamnat i blickfånget för detta sätt att agera är kommuner i storstadslänen, framför allt i Stockholmsområdet – Danderyd, Lidingö, Täby och Nacka – kommuner som säger upp avtal som har funnits tidigare.

Jag vill understryka att det inte finns något stöd för att säga upp avtal på det sätt som hävdas. Det finns inget stöd i det nya kostnadsutjämningsystemet för att kunna hävda att det är rätt sätt att agera på. Jag upprörs över detta. Vi har bett om underlaget, och det finns också med i den beredning som just nu pågår inom Socialdepartementet när det gäller att utforma tilläggsdirektiv till den sittande utredningen om lagen om personlig assistens. Jag avser att återkomma till riksdagen i den frågan.

Jag tycker dock, Per Westerberg, att kommunerna borde ta sitt ansvar för att se till att alla människor behandlas lika.

Anf. 37 Förste vice talman PER WESTERBERG (m):

Herr talman! Självfallet ska alla människor i största möjliga utsträckning behandlas lika. Men, statsrådet, det är som bekant inte jag som styr i ett stort antal kommuner. Det gäller inte heller enbart borgerligt styrda kommuner, utan jag kan räkna upp ett stort antal socialdemokratiskt styrda kommuner med liknande tendenser. Det är bara att konstatera att pressade kommunalpolitiker av olika politiska kulör inte alltid gör så bra saker, och framför allt blir de, kanske inte alltid på grund av bristande vilja, oense om hur de ska hantera det här.

Om vi får ett antal fall där svårt funktionshindrade personer med stort behov av stöd kan skadas av minsta störning då är frågan om det inte är något fel på systemet med tanke på att dessa konflikter uppstår mellan alltfler kommuner. Försök att förtydliga regelverket är naturligtvis bra, men är det en framkomlig väg? Klarar vi av att ge dessa människor inte bara ett drägligt liv utan, i den mån det går via en viss form av vård, även möjligheter till en del framsteg? Man har lyckats hyggligt väl utifrån de förutsättningar som finns.

Jag tycker att de särskilda hem för personer med särskilda behov som finns på ett antal platser är mycket bra eftersom de ofta finns i bygder med sysselsättningsproblem och en mycket lugn miljö. När det finns få arbetsplatser är personalen ofta stabil, vilket innebär en trygg omvärld för de människor som mår bra av just stabila miljöer. Däremot är det inte bra när vi får ständiga konflikter som upprör människor, både de direkt och indirekt inblandade, och där en del ska behöva känna sig mer eller mindre ovälkomna i vissa kommuner. Det är tragiskt, och därför efterlyser jag åtgärder.

Jag frågar ånyo: Tror statsrådet verkligen att den utredning som nu tillsätts löser problemen, och hur hanterar man situationen de närmaste ett à två åren innan utredningen över huvud taget kommit någonvart? Vore det inte bättre – och där känner statsrådet till min uppfattning – att man lät kommunerna över hela landet solidariskt stå för kostnaderna genom att staten i stället betalade via kommunalanslaget? Då skulle vi slippa denna, som jag tycker, ovärdiga svartepetterdebatt mellan kommunerna, vilket ju drabbar några av de absolut svagaste individerna och de svagaste familjerna, alltså dem som nu är drabbade av det spel och de konflikter som finns?

Anf. 38 Socialminister BERIT ANDNOR (s):

Herr talman! Jag tror att Per Westerberg och jag är helt överens om vikten av att människor med omfattande funktionshinder verkligen får det stöd och den service som de är i behov av. Det är inte heller fel – även där kan vi väl vara överens – att en del kommuner kanske inte haft förmåga eller vilja, eller hur man nu vill uttrycka det, att erbjuda en fullvärdig service till dessa personer. En del av de avtal som sagts upp är väldigt gamla. De går ganska långt tillbaka i tiden.

Det är, som sagt, inget fel att ge en person möjlighet till ett fullvärdigt liv i en annan kommun. Det som däremot är fel är att man felaktigt utnyttjar ett nytt kostnadsutjämningsystem genom att säga att man inte vill

ta det ekonomiska ansvaret framgent. Det ansvaret har man. Det är alltså fel att hantera frågan på det sättet. Man har dessutom satt sig över den prövning som naturligtvis ska göras av den enskildes behov av stöd och service.

Det är emellertid inte fel att träffa överenskommelser mellan kommuner eller mellan kommuner och landsting när det handlar om att skapa goda villkor för funktionshindrade med mycket omfattande funktionshinder och när det kanske dessutom krävs speciella inriktningar för att verkligen kunna tillgodose behoven. Så är det till exempel i Vingåker. Jag har besökt ett boende med utmärkt kvalitet i Vingåker där man hade boende från andra delar av landet. Det var en mycket fin verksamhet, och det tror jag är en framkomlig väg även framgent.

Grundläggande är emellertid också hur vi ser på den här frågan, nämligen att människor med funktionshinder är fullvärdiga kommunmedborgare. Precis som Per Westerberg och jag är de fullvärdiga kommunmedborgare med samma rättigheter och samma skyldigheter som alla andra. De behöver dock ett extra stöd för att kunna leva ett fullvärdigt liv. De ska naturligtvis få del av det kommunala stödet, precis som alla andra. Där finns ingen skillnad. Det är någonstans där som jag och Per Westerberg troligtvis skiljer oss åt. Med mitt sätt att se är det givetvis mycket viktigt att kommunerna tar det ansvaret. Jag anser inte att det finns skäl för kommunerna att inte fullgöra sin uppgift på bästa sätt och att staten med automatik ska ta över den verksamheten. Det är fel tänkt för det innebär att man skiljer ut och skapar ett A- och ett B-lag bland medborgare i vårt land. Vi har tidigare haft den situationen, Per Westerberg. Jag vänder mig mot det.

Jag avser att återkomma i fråga om avtalen. Vi bereder just nu tilläggsdirektiven till den sittande utredningen. De bereds för närvarande i Socialdepartementet. Jag är oerhört upprörd och hoppas att till exempel den här debatten, liksom en del andra debatter, leder till att kommunerna inser sitt ansvar. Det har också förekommit rättsliga processer där man slagit fast att kommunerna har detta ansvar. Det är ingenting som de kan frigöra sig från. Det är upprörande att man sätter sig över lagstiftningen så att enskilda personer kommer i kläm och att man ägnar sig åt ett svarpetterspel eller rent ut sagt åt social dumpning. Det är inte acceptabelt.

Anf. 39 Förste vice talman PER WESTERBERG (m):

Herr talman! Fullvärdiga kommunmedborgare – ja, det tycker jag också. Men en fullvärdig kommunmedborgare måste kunna byta och flytta från en kommun till en annan. Man ska inte behöva leva i kommunarrest, i synnerhet om man har ett starkt behov att kunna leva ett drägligt liv. En del av storstadskommunerna har delvis dragit slutsatsen att de bästa miljöerna för dessa svårt funktionshindrade personer ofta finns på landsbygden. Just för att där finns stabilare personal och avsevärt lugnare miljöer har man träffat avtal med dem.

Problemet uppstår när ett alltför stort antal, eller ett oacceptabelt stort antal vågar jag säga, kommer i kläm mellan sin ursprungliga kommun och sin nya vistelsekommun om vem som ska betala för detta. Det är ett allvarligt problem som måste lösas. Jag har tagit upp denna fråga i kammaren ett antal gånger, och jag noterar att det går framåt med väldigt små steg.

Jag inser att det är ett svårt problem, men jag tycker inte att lösningen med den nye utredningsmannen förefaller särskilt hoppningivande. Jag tror inte att man löser problemet med att olika kommuner kan ha olika intressen och att det handlar om väldigt mycket pengar. För mig är därför svaret den solidariska lösningen där man inte ska behöva känna att man är en belastning för bygden, utan att samhället får ett huvudansvar, men att det är alla Sveriges kommuner som gemensamt står för finansieringen.

Jag har svårt att tro att utredningsuppdraget, med de preciseringar som görs, ska kunna leda till att socialförvaltningarna helt plötsligt blir ense i denna mycket svåra och delikata fråga. Min fråga är: Tror statsrådet verkligen det?

Anf. 40 Socialminister BERIT ANDNOR (s):

Herr talman! Kostnadsutjämningsystemet såsom det är konstruerat är just en solidarisk fördelning av kostnaderna, Per Westerberg. Det är kommunerna själva som fördelar kostnaderna sinsemellan. Det görs utifrån insikten att det är orimligt med kostnader som ligger på mellan 6 000 kr per invånare och 400 kr per invånare.

Det är ett arv av en historia som har funnits för vårt sätt och vår inriktning när det gäller att ge stöd och service åt funktionshindrade. Det vill vi nu bryta upp. Det bygger på en ny syn på handikappolitiken. Den utgår från att alla medborgare i vårt land ska betraktas som fullvärdiga kommunmedborgare med rätt till full delaktighet.

Vi måste se till att vi verkligen kan leva upp till de mål vi har satt upp om jämlikhet och att alla människor kan leva ett fullvärdigt liv. Det är grunden för den handikappolitik som vi gemensamt har varit med och beslutat om i denna kammare.

Det är djupt ovärdigt att kommunerna ägnar sig åt att enbart diskutera pengar. Det är väldigt upprörande, Per Westerberg. Jag hoppas Per Westerberg delar min uppfattning. Det är tyvärr många gånger mycket välbärgade kommuner som ägnar sig åt detta. De tror sig kunna komma undan kostnaderna genom att föra över enskilda personer och kostnadsansvaret på små kommuner.

Det är djupt upprörande och en tingens ordning som inte är acceptabel. Jag avser att återkomma till riksdagen i denna fråga.

Överläggningen var härmed avslutad.

9 § Svar på interpellation 2005/06:217 om ledarhundar till synskadade

Anf. 41 Socialminister BERIT ANDNOR (s):

Herr talman! Marietta de Pourbaix-Lundin har frågat mig vilka konkreta åtgärder regeringen tänker vidta för att säkerställa försörjningen av ledarhundar för synskadade och därmed ta bort kötiden samt vilka åtgärder regeringen tänker vidta för att säkerställa en långsiktig produktion av ledarhundsämnen.

Från och med den 1 januari i år har vi ett nytt system för inköp och placering av ledarhundar. Syftet med det nya systemet är just att få fram fler ledarhundar för det anslag vi har för ändamålet och att placeringen av ledarhundar sker på ett rättssäkert sätt.

Under årens lopp har organisationen av och huvudmannskapet för produktionen av ledarhundsverksamheten varierat. Även under den tid då man i Sollefteå bedrev en storskalig avelsverksamhet av tjänstehundar låg produktionen av ledarhundar oftast lägre än 75 % av det angivna årliga behovet. Problemen med att uppnå produktionsmålen har i princip varit desamma under årens lopp.

Genom att riksdagen antog den proposition om ledarhundsverksamheten (prop. 2004/05:84, bet. 2004/05:SoU17, rskr. 2004/05:141) som regeringen överlämnade i mars förra året upphandlar Hjälpmedelsinstitutet ledarhundar som under innevarande år ska tilldelas personer med grava synskador. Tilldelningen kommer att ske med ökad rättssäkerhet genom att den omfattas av bestämmelserna om myndighetsutövning och att kriterierna för att tilldelas en ledarhund regleras i lag.

Det nya upphandlingsförfarandet medger att producenter av ledarhundar får möjligheten att leverera ledarhundar under konkurrensneutrala villkor. Under hösten slöt Hjälpmedelsinstitutet avtal om totalt 42 ledarhundar för placering under år 2006.

Ytterligare ett resultat av nyordningen är att behovet av ledarhundar ser ut att vara lägre än vad vi tidigare trott. För att förbereda myndighetsutövningen har Synskadades Riksförbund (SRF) gått igenom kön för att få ledarhund. Resultaten av genomgången visar att det årliga behovet av ledarhundar snarare ligger på 25–40 hundar än 45–60 hundar som tidigare angetts. Detta kan innebära att vi inom några år mycket väl kan hamna i en situation med överskott på ledarhundar. Under år 2006 och 2007 kommer erfarenheterna av de nya reglerna att göra att vi får en bättre bild av hur det långsiktiga utbudet och efterfrågan av ledarhundar verkligen ser ut.

I samband med riksdagens behandling av regeringens proposition lämnades ett tillkännagivande om att regeringen noga bör följa och efter två år utvärdera verksamheten samt återkomma till riksdagen med en redovisning. Regeringen avser att återkomma till riksdagen under år 2008 med en redovisning av hur de nya reglerna fungerar.

En förutsättning för att kunna ha en långsiktig försörjning av ledarhundar är att det finns valpar som är lämpliga att träna till ledarhundar. I dag finns ingen storskalig avel för att få lämpliga valpar. I stället köper ledarhundsproducenterna in valpar genom nätverk de upparbetat med kennlar och privatpersoner. När det gäller frågan om avel av hundvalpar som lämpar sig att träna till tjänstehundar, varav ledarhundar är en kategori, ligger huvudansvaret inom Jordbruksdepartementet och frågan bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Det är dock viktigt att nämna att de anslagna medel (UO 9, 16:4) som finansierar ledarhundsverksamheten ska gå till inköp och placering av ledarhundar, och de är inte avsedda för avelsverksamhet.

Anf. 42 MARIETTA DE POURBAIX-LUNDIN (m):

Herr talman! För en synskadad är hunden inte bara människans bästa vän. För en synskadad är en ledarhund skillnaden mellan isolering och

frihet, skillnaden mellan beroende och oberoende. Förutom att vara ett förflyttningshjälpmedel ger en ledarhund livskvalitet till en synskadad. De tjänstehundar som vi talar om är mer än bara ledarhundar. Det är jag medveten om. De finns hos polisen, tullen, försvaret och kriminalvården.

Jag fick se rubriken i Synskadades Riksförbunds tidning Perspektiv: ”Unik hundavel hotas på grund av regeringens dribbel”. Detta kombinerades med uttalanden från statsminister Göran Persson. Han har sagt hundskolan som finns i Sollefteå ska räddas på grund av dess stora betydelse för den långsiktiga försörjningen av ledarhundar till synskadade. Det var då jag reagerade. Sedan kom också utredningen *Hundgöra – att göra hundar som gör nytta*. Det gjorde att jag ställde två frågor till socialministern. Det gällde att säkerställa att det finns ledarhundar på lång sikt och kort sikt.

Herr talman! Svaret gör mig orolig. Antingen är ministern okunnig och ointresserad eller så är det ovilja eller möjligtvis oförmåga att sätta sig in i frågan. Det behövs verkligen någonting för att vi ska få ledarhundar och den långsiktiga försörjningen. Med tanke på den kvalitet som krävs för ledarhundar, och jag tänker då speciellt på synskadade, kan detta inte skötas och organiseras av kennlar och privata uppfödare. Det krävs något mer. Jag skulle påstå att det krävs ett statligt ansvarstagande.

Jag tittar på det svar som jag har fått. Jag är inte så säker på att Hjälpmedelsinstitutet som nu ska handla upp har den höga kompetens som man behöver för att handla upp detta. Det är faktiskt skillnad på att handla upp rullstolar och att handla upp hundar med kvalitet. Det kanske klarar det under ett eller två år därför att det fortfarande finns hundar på marknaden som håller god kvalitet. Men vad händer sedan? Det är min stora fråga.

Sedan säger ministern att vi kommer att hamna i en situation med överskott på ledarhundar. Det påståendet är helt taget ur luften. Jag var så sent som i går i kontakt med Synskadades Riksförbund. De säger att det i dag finns 276 personer som har ledarhundar. Det är 323 personer som är godkända för det, men alla har inte ledarhundar just i dag.

Just nu väntar 29 personer i kö. De är klara för att få en ledarhund. Det är 14 personer som väntar på det hembesök som man måste ha innan man riktigt kan bli godkänd, och det är 14 personer som väntar på kursen. Totalt blir det 47 hundar. Vi ska inte ha ett siffeldribbel. Men det är helt felaktigt att det kommer att bli ett överskott. Det är helt fel.

Sedan säger ministern att man år 2008 kommer att titta på hur det står till och om det har fungerat eller inte. Då är det för sent. Då har de flesta av de tikar som finns på hundskolan avvecklats. Jag kan inom parentes säga att det behövs 200 tikar för att få fram 40–50 ledarhundar med kvalitet.

Jag tycker att socialministern totalt smiter från sitt ansvar när hon säger att huvudansvaret ligger inom Jordbruksdepartementet. Det är riktigt att ansvaret för tjänstehundarna ligger under Finansdepartementet, Försvarsdepartementet, Socialdepartementet och Jordbruksdepartementet. Det går inte att smita från sitt ansvar och säga att frågan bereds i Jordbruksdepartementet.

Mina frågor till socialministern kvarstår. Jag vill konkret veta: Vad avser regeringen att göra för att man på lång sikt ska säkerställa att det finns bra ledarhundar med kvalitet för de synskadade?

Anf. 43 BERTIL KJELLBERG (m):

Herr talman! Jag är medveten om att statsrådet inte har det direkta ansvaret för hundaveln och tjänstehundsproduktionen. Men jag skulle vilja ta tillfället i akt och ändå slå ett slag för Sollefteå och den hundverksamhet som finns där.

I Sollefteå finns en anläggning som är väl anpassad för hundaveln. Det är i och för sig bra, men det som kanske är det viktigaste är att det finns ett stort hundkunnande i trakten. Det har funnits verksamhet med hundavel i knappt 100 år i Sollefteåområdet. Därför finns kunnandet där, som är så viktigt, och förståelsen för hundars villkor. Det är ju viktigt på alla områden.

Hela hundverksamheten i Sollefteå har under de senaste åren sedan konkursen 2002 varit satt på undantag. Det är nu angeläget, tror jag, att man lyfter fram Sollefteå och snabbt agerar för att den kunskap och de anläggningar som finns där uppe inte ska gå förlorade. Dessutom skulle en etablering i Sollefteå för tjänstehundsproduktionen ge arbetstillfällen som den här bygden är i så stort behov av efter avvecklingen av regementena.

Jag tänkte använda statsrådet Andnor som budbärare till vår jordbruksminister. Min fråga är: När kan vi få besked om när ett beslut om tjänstehundarna kommer med anledning av Tjänstehundsutredningen? Och är statsrådet beredd att medverka till att en etablering sker i Sollefteå?

Anf. 44 Socialminister BERIT ANDNOR (s):

Herr talman! Jag smiter inte från något ansvar – tvärtom! Jag har lämnat en proposition till riksdagen med den nyordning som gäller från årsskiftet i år, Marietta de Pourbaix-Lundin. Detta är en fråga som har upptagit mycket tid i departementet just utifrån att vi vill ha en klar och bra reglering utav inköpen och placeringen av ledarhundarna och att vi vill göra detta rättssäkert och tydligt reglerat.

Det är själva bakgrunden till den nyordning som vi nu har infört från årsskiftet. Det innebär att Hjälpmedelsinstitutet, som är ytterligt kompetent på detta område, får ett ansvar för att köpa in ledarhundarna. Sedan förmedlas de genom Synskadades Riksförbund.

Det är inte taget ur luften, Marietta de Pourbaix-Lundin! Du påstår här att det skulle vara på det sättet som vi skulle komma till rätta med den kö som finns. De uppgifterna grundar sig helt och hållet på uppgifter från Synskadades Riksförbund, som ju har ett stort ansvar i det här sammanhanget. Jag tycker att det är positivt att vi nu genom den nyordning som vi har kunnat införa kan se att vi kan tillgodose det behov som finns av ledarhundar. Det var just det som var problemet, nämligen svårigheterna att få tag i tillräckligt många lämpliga valpar som kunde tränas till att bli ledarhundar. Genom detta nya sätt att organisera verksamheten har vi säkerställt detta. Det är alltså varken ointresse eller ovilja eller tvärtom ett stort intresse och engagemang som ligger till grund för denna nyordning.

När det gäller frågan om tjänstehundar har vi fått en utredning alldeles nyligen. Den hanteras av Jordbruksverket, och den avser användningen av hundar inom statlig verksamhet som är mycket bredare. Jag får nog

*Svar på
interpellationer*

Anf. 45 MARIETTA DE POURBAIX-LUNDIN (m):

Herr talman! Jag ska tillägga en sak om behovet av hundar. Jag hade siffror på det som jag fick i går. Till detta ska läggas att ett stort antal ledarhundar går i pension, om man får säga så. En hund kan inte vara i tjänst som ledarhund mer än ungefär till dess att den är tio elva år. Det betyder att ett stort antal hundar måste ersättas varje år. Om man tittar på siffror ser man att många ledarhundar är ganska gamla nu. Många kommer att gå i pension, och det betyder att det kommer att behövas fler ledarhundar än de siffror som socialministern uppger i sitt svar visar.

Det intressanta är de ledarhundar som vi ska få fram. Vi är ju nu överens om att vi ska få fram dem. Men var ska de produceras? Vem klarar av att se till att det finns en avel med kvalitet? Tror socialministern att en privatperson som har en kennel klarar av det? Det krävs ju ett ganska stort antal hundar för att få fram bra kvalitet. Det är väl ingen som har ungefär 200 hundar hemma; det har man inte. Man har mycket färre.

Min fråga handlar om det långsiktiga och om att få en bra kvalitet på ledarhundar. Jag får inget svar på det. Där smiter socialministern från sitt ansvar. Jag ser att man kan samordna mellan de olika departementen där det finns olika behov hos polis och tull och så vidare. Man kan samordna aveln av ledarhundar. Det är säkert så att ledarhundar för synskadade behöver vara de allra bästa hundarna. De behöver ha så många bra egenskaper. De som möjligtvis inte passar till ledarhundar kanske kan gå till tullen eller polisen, för de är säkert perfekta ändå. Det behövs alltså en form av samordning och att någon tar ett helhetsansvar.

Det är bråttom, eftersom de tikar som finns och som är bra för avel håller på att avvecklas. Det är där jag tycker att socialministern smiter från sitt ansvar. Det behövs göras någonting här och nu.

Min fråga gäller Tjänstehundsutredningen. Där kommer det klart fram av utredaren Bertil Norbelie att han är av den bestämda uppfattningen att det saknas förutsättningar i Sverige för att någon rent marknadsmässigt ska kunna driva detta långsiktiga avelsarbete för att få fullgoda tjänstehundar, och speciellt ledarhundar. Därför menar han att det krävs att staten och det offentliga tar ett ansvar för det här.

Jag som moderat bör tycka att det inte är så, men i det här fallet kan jag säga att jag tycker det. Jag tror någonstans att man tjänar i nästa steg på att man får bra ledarhundar, för det betyder att folk kanske behöver mindre hemtjänst och mindre personlig assistans. Även tullen och polisen tjänar på att det finns bra tjänstehundar.

Sverige är ett för litet land för att någon privat ska kunna ta hand om det här för att få långsiktighet. Håller socialministern med utredaren i den här biten? Behövs det att någon tar ett helhetsansvar? Det kan inte ligga på någon privat, men sedan kan ju någon privat stå för delar av uppfödningen. Det var min andra fråga.

Det gäller alltså samordningen, att det är bråttom och om socialministern håller med om att det behövs ett offentligt ansvar när det gäller att få fram aveln.

Anf. 46 BERTIL KJELLBERG (m):

Herr talman! Jag ska inte bli långrandig. Jag tänkte koppla på där Marietta de Pourbaix-Lundin slutade. Det finns inom regeringen olika departement som har olika ansvar för olika typer av hundar. Det är både Försvarsdepartementet, polisen och socialministern, som har ansvaret för ledarhundarna. Därför borde det finnas ett stort intresse från socialministerns sida av att driva frågan om tjänstehundar och få det hela löst på ett bra sätt.

Det låter ju konstigt att en moderat säger att det inte går att få det här med marknadsmässiga lösningar, men jag tror precis som Marietta de Pourbaix-Lundin att det inte går. Det är den information som jag har fått också vid mina besök uppe i Sollefteå; man är orolig för att man inte får fram tillräckligt bra avelsåmnen. Ledarhundsåmnena måste ju vara i toppklass för att de ska kunna bli bra ledarhundar.

Jag vädjar till socialministern att hon snabbt tar kontakt med övriga statsråd som är berörda och driver frågan så att vi får ett snabbt besked.

Anf. 47 Socialminister BERIT ANDNOR (s):

Herr talman! Frågan om tjänstehundar har nu varit föremål för utredning. Det är en utredning som lämnades för inte så särskilt länge sedan och som nu bereds inom Jordbruksdepartementet. Det är också där ansvaret för frågan om avelsverksamheten ligger. Den kommer att hanteras i det sammanhanget. Det vore naturligtvis fel av mig att föregripa beredningen av frågan. Men den bereds alltså, och där finns också frågan om avelsverksamheten. Det innebär att den kommer att bedömas i sin helhet. Det är precis som Bertil Kjellberg säger en fråga som inrymmer fler departement. Det är inte bara Socialdepartementet och Jordbruksdepartementet utan också andra departement. Det är väldigt viktigt att tillgodosätta behovet av tjänstehundar.

Socialdepartementets ansvar gäller ledarhundsverksamheten. Där har vi nu en nyordning. Det var viktigt att få till det därför att det fanns ett mycket stort behov av att reglera den här verksamheten och skapa en större rättssäkerhet för den enskilde personen.

Det vi gör är att vi köper in de här hundarna och placerar dem inom det nya regelsystemet. Det har över huvud taget ingenting att göra med avelsverksamheten, men den har betydelse, självfallet, och det har jag sagt i mitt svar. Men den frågan bereds av Jordbruksdepartementet. Den får vi återkomma till.

Jag tycker att det är viktigt att följa denna nyordning, där själva syftet var att förbättra tillgången på ledarhundar och få ett bättre grepp om behovet av ledarhundar. Jag har naturligtvis ett mycket stort engagemang för och intresse av att detta fungerar på allra bästa sätt. Det är av väldigt stor betydelse för enskilda personer att få det stöd som man kan få genom ledarhundsverksamheten. Det är min förhoppning, och jag kan säga att allt tyder på det, att det här kommer att fungera bra. Men vi ska naturligtvis följa det mycket noga.

Anf. 48 MARIETTA DE POURBAIX-LUNDIN (m):

Herr talman! Förhoppningar hjälper inte de synskadade som behöver ledarhundar med kvalitet om tre fyra år om allt som finns i dag har raserats. Jag försöker tala om att det är ganska bråttom med att se till att det

finns en bra avel. Socialministern undviker frågan om de här privata kennelklubbarna och hundägarna klarar av att producera de hundar som kommer att behövas. Den frågan undviker socialministern totalt.

Så säger socialministern att hon inte kan föregripa en utredning. Det har socialministern och andra ministrar gjort många gånger tidigare. Det tycker jag inte skulle vara så märkligt om ministern ändå sade någonting om vad hon tycker och om hon tror att privata klarar av hundaveln framöver eller om hon tror att det möjligtvis behövs ett offentligt åtagande när det gäller tjänstehundar, speciellt ledarhundar.

Samordningen är det också bråttom med. Om man nu har tänkt sig denna samordning finns det all anledning att ta till vara de tikar som finns. De håller på att avvecklas. Varje vecka avvecklas det tikar vid hundskolor, tikar som är jättebra för aveln. Det tar väldigt lång tid att bygga upp det igen. Om man ändå skulle bestämma sig för att bygga upp det igen och inte gör det ganska snabbt tar det kanske tio år innan vi i Sverige har lyckats bygga upp en avel där vi kan få fram bra tjänstehundar, bra ledarhundar. Det är det socialministern kommer att ha på sitt ansvar och på sitt samvete.

Anf. 49 Socialminister BERIT ANDNOR (s):

Herr talman! Låt mig bara konstatera att den upphandling som Hjälpmedelsinstitutet har gjort för detta år omfattar, som jag säger i mitt svar, 42 hundar som ska placeras under det kommande året, alltså under 2006. Enligt de uppgifter som jag har fått från Synskadades Riksförbund står 29 personer i kö. Jag tror att den uppgiften stämmer överens med den som Marietta de Pourbaix-Lundin har. Det innebär att tillgången på ledarhundar under det kommande året väl skulle tillgodoses. En uppgift som vi också har från Synskadades Riksförbunds sida är att den långsiktiga nivån på behovet av ledarhundar understiger det man tidigare har antagit.

Den nyordning som vi nu har syftar till att skapa bättre och tydligare regler och också till att se till att vi får en rättssäkerhet för enskilda personer.

Avelsfrågan hanteras av Jordbruksdepartementet och bereds just nu. Frågor som rör aveln har vi väl anledning att återkomma till längre fram.

Överläggningen var härmed avslutad.

10 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Proposition
2005/06:71 till utrikesutskottet

Skrivelse
2005/06:91 till arbetsmarknadsutskottet

11 § Förnyad bordläggning

Prot. 2005/06:68
7 februari

Föredrogs och bordlades åter
Socialutskottets betänkande 2005/06:SoU10
Utbildningsutskottets betänkanden 2005/06:UbU4, UbU5 och UbU7

12 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Framställning
2005/06:RRS16 Riksrevisionens styrelses framställning angående
Rikspolisstyrelsens styrning av polismyndigheterna

Motioner
med anledning av prop. 2005/06:64 Genetisk integritet m.m.
2005/06:So20 av Ewa Thalén Finné (m)
2005/06:So21 av Erik Ullenhag m.fl. (fp)
2005/06:So22 av Chatrine Pålsson m.fl. (kd)

med anledning av prop. 2005/06:70 Ändringar i läkemedelslagstiftningen
m.m.
2005/06:So23 av Erik Ullenhag m.fl. (fp)

13 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 6 februari

2005/06:236 av *Lennart Hedquist* (m) till statsrådet Sven-Erik Österberg
Översyn av villkoren för totalisatorspel
2005/06:237 av *Hans Backman* (fp) till näringsminister Thomas Östros
Företagspolitik
2005/06:238 av *Lars Gustafsson* (kd) till statsrådet Hans Karlsson
Lönebidrag
2005/06:239 av *Carl B Hamilton* (fp) till finansminister Pär Nuder
Reglerna för flyttskatt i Sverige och inom EU

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabb-
protokoll tisdagen den 14 februari.

14 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 6 februari

2005/06:940 av *Cecilia Widegren* (m) till näringsminister Thomas Östros
Medicinsk forskning och förutsättningarna för djurförsök

2005/06:941 av *Mariam Osman Sherifay* (s) till statsminister Göran Persson

Hamas och fredsprocessen i Mellanöstern

2005/06:942 av *Anita Sidén* (m) till statsrådet Ylva Johansson

Unga flickor och pojkar som skär sig

2005/06:943 av *Lennart Axelsson* (s) till statsrådet Hans Karlsson

Friår på deltid

2005/06:944 av *Mona Jönsson* (mp) till statsrådet Hans Karlsson

Kvinnors rätt till rehabilitering vid stressrelaterad sjukskrivning

2005/06:945 av *Liselott Hagberg* (fp) till statsrådet Hans Karlsson

Snabbkurs i svenska

2005/06:946 av *Yilmaz Kerimo* (s) till utrikesminister Laila Freivalds

Frizon för kristna i Irak

2005/06:947 av *Sten Lundström* (v) till utrikesminister Laila Freivalds

301 § i den turkiska strafflagen och demokratin

2005/06:948 av *Birgitta Ohlsson* (fp) till utrikesminister Laila Freivalds

Journalister fångslade i Etiopien

2005/06:949 av *Cecilia Widegren* (m) till jordbruksminister Ann-

Christin Nykvist

Fortsatta villkor för djurförsök

2005/06:950 av *Ulrik Lindgren* (kd) till justitieminister Thomas Bodström

Registrering av husköp

2005/06:951 av *Solveig Hellquist* (fp) till statsrådet Lena Hallengren

Barns säkerhet på förskolor

2005/06:952 av *Gunnar Axén* (m) till finansminister Pär Nuder

Inskränkt skattskyldighet för vissa allmännyttiga stiftelser

2005/06:953 av *Anna Grönlund Krantz* (fp) till statsrådet Ulrica Messing

Svarttaxi

den 7 februari

2005/06:954 av *Sten Tolgfors* (m) till statsrådet Ibrahim Baylan

Segregation i svenska skolor

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 14 februari.

15 § Anmälan om skriftligt svar på fråga

Prot. 2005/06:68
7 februari

Anmälades att skriftligt svar på följande fråga inkommit

den 6 februari

2005/06:854 av *Karin Svensson Smith* (-) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist
Djurskyddslagen och villkoren för ekologisk djuruppfödning

Svaret redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 14 februari.

16 § Kammaren åtskildes kl. 15.55.

Förhandlingarna leddes av talmannen.

Vid protokollet

SVEN JOHANNISSON

/Monica Gustafson

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Meddelande om frågestund	1
3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
4 § Svar på interpellation 2005/06:209 om industrisatsning i Arboga	3
Anf. 1 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	3
Anf. 2 JÖRGEN JOHANSSON (c).....	3
Anf. 3 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	5
Anf. 4 JÖRGEN JOHANSSON (c).....	5
Anf. 5 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	6
Anf. 6 JÖRGEN JOHANSSON (c).....	7
5 § Svar på interpellation 2005/06:231 om beredskap vid oljeolyckor	7
Anf. 7 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	7
Anf. 8 SVERKER THORÉN (fp)	8
Anf. 9 SVEN GUNNAR PERSSON (kd).....	9
Anf. 10 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	10
Anf. 11 SVERKER THORÉN (fp)	11
Anf. 12 SVEN GUNNAR PERSSON (kd).....	12
Anf. 13 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	12
Anf. 14 SVERKER THORÉN (fp)	13
Anf. 15 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	13
6 § Svar på interpellation 2005/06:218 om regeringens rovdjurspolitik	13
Anf. 16 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s).....	13
Anf. 17 RIGMOR STENMARK (c)	14
Anf. 18 LARS-IVAR ERICSON (c).....	15
Anf. 19 SVEN GUNNAR PERSSON (kd).....	16
Anf. 20 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s).....	17
Anf. 21 RIGMOR STENMARK (c)	18
Anf. 22 LARS-IVAR ERICSON (c).....	19
Anf. 23 SVEN GUNNAR PERSSON (kd).....	20
Anf. 24 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	20
Anf. 25 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s).....	21
Anf. 26 RIGMOR STENMARK (c)	22
Anf. 27 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	22
Anf. 28 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s).....	23
7 § Svar på interpellation 2005/06:219 om behovet av ett ökat antal flyktingplatser	23
Anf. 29 Statsrådet JENS ORBACK (s).....	23
Anf. 30 MARIA HASSAN (s)	25

Anf. 31 Statsrådet JENS ORBACK (s)	25	Prot. 2005/06:68
Anf. 32 MARIA HASSAN (s)	26	7 februari
Anf. 33 Statsrådet JENS ORBACK (s)	26	
8 § Svar på interpellation 2005/06:200 om kostnadsutjämnningen för stöd och service till funktionshindrade.....	27	
Anf. 34 Socialminister BERIT ANDNOR (s)	27	
Anf. 35 Förste vice talman PER WESTERBERG (m)	28	
Anf. 36 Socialminister BERIT ANDNOR (s)	29	
Anf. 37 Förste vice talman PER WESTERBERG (m)	30	
Anf. 38 Socialminister BERIT ANDNOR (s)	30	
Anf. 39 Förste vice talman PER WESTERBERG (m)	31	
Anf. 40 Socialminister BERIT ANDNOR (s)	32	
9 § Svar på interpellation 2005/06:217 om ledarhundar till synskadade.....	32	
Anf. 41 Socialminister BERIT ANDNOR (s)	32	
Anf. 42 MARIETTA DE POURBAIX-LUNDIN (m)	33	
Anf. 43 BERTIL KJELLBERG (m)	35	
Anf. 44 Socialminister BERIT ANDNOR (s)	35	
Anf. 45 MARIETTA DE POURBAIX-LUNDIN (m)	36	
Anf. 46 BERTIL KJELLBERG (m)	37	
Anf. 47 Socialminister BERIT ANDNOR (s)	37	
Anf. 48 MARIETTA DE POURBAIX-LUNDIN (m)	37	
Anf. 49 Socialminister BERIT ANDNOR (s)	38	
10 § Hänvisning av ärenden till utskott	38	
11 § Förnyad bordläggning.....	39	
12 § Bordläggning.....	39	
13 § Anmälan om interpellationer.....	39	
14 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	40	
15 § Anmälan om skriftligt svar på fråga.....	41	
16 § Kammaren åtskildes kl. 15.55.....	41	

